

FINANCIËLE VERANTWOORDING 2018 van het COA

Inhoudsopgave

1. Bestuursverslag.....	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Beeld van het jaar 2018.....	4
1.3 Governance	8
1.4 Financiële sturingsrelatie met het ministerie van Justitie en Veiligheid	10
1.5 Financiële resultaten 2018.....	11
1.6 Nevenfuncties bestuur COA.....	12
1.7 Bedrijfsvoeringsmededeling 2018.....	13
1.8 Verklaring van het bestuur	15
2. Jaarrekening 2018.....	16
2.1 Balans per 31 december (na resultaatsbestemming)	16
2.2 Rekening van baten en lasten over de jaren	18
2.3 Kasstroomoverzicht over de jaren.....	19
2.4 Toelichting op de jaarrekening	20
2.4.1. Algemeen	20
2.5 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	22
2.5.1. Grondslagen waardering van activa en passiva.....	24
2.5.2. Grondslagen voor resultaatbepaling	29
2.5.3 Grondslagen voor opstelling van het kasstroomoverzicht	29
2.6 Toelichting op de balans	30
2.6.1 Immateriële vaste activa.....	30
2.6.2 Materiële vaste activa.....	31
2.6.3 Vorderingen.....	32
2.6.4 Liquide middelen	32
2.6.5 Eigen vermogen	32
2.6.6 Voorzieningen	35
2.6.7 Langlopende schulden.....	36
2.6.8 Kortlopende schulden en overlopende passiva	37
2.6.9 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	39
2.7 Toelichting op de rekening van baten en lasten	41
2.7.1 Toelichting baten.....	41
2.7.2 Toelichting lasten	44
2.7.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht	51
2.7.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	52
3. Overige gegevens	54
3.1 Gebeurtenissen na balansdatum	54
3.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	54
Bijlagen.....	56
Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever 2018	60
Bijlage 2 Bezettings- en capaciteitsgegevens.....	65
Bijlage 3 Financiële meerjarenoverzichten 2014 – 2018	68
Bijlage 4 Specificatie Europese subsidies	70
Bijlage 5 Overzicht afrekening projecten ministerie SZW	71
Bijlage 6 Principes Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners	72
Bijlage 7 Strategische risico's en interne beheersing.....	76

1. Bestuursverslag

1.1 Inleiding

Voor u ligt de financiële jaarverantwoording van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, het COA. Met dit verslag wordt conform afspraken verantwoording afgelegd aan de eigenaar en financieel aferekend met de opdrachtgever van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). De financiële verantwoording wordt na goedkeuring gepubliceerd op [de website van het COA](#) en is voor iedereen toegankelijk. Het COA legt maatschappelijk verantwoording af op de website met een apart jaarverslag, met dit jaar als titel 'Veerkracht'.

In de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers zijn de taken van het COA vastgelegd. Het COA is de organisatie in de vreemdelingenketen die asielzoekers leefbare en veilige opvang biedt en hen begeleidt naar een toekomst in Nederland of daarbuiten.

Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van JenV. Conform de bekostigingsafspraken tussen het COA en JenV stelt het COA na afloop van het boekjaar een financiële verantwoording op, bestaande uit een verslag van het bestuur, een bedrijfsvoeringsverslag en een jaarrekening.

De financiële verantwoording is opgesteld op basis van de daaraan te stellen wettelijke eisen, waaronder artikel 35 van de Kaderwet ZBO, de waarderingsgrondslagen zoveel mogelijk overeenkomstige toepassing van titel 9 boek 2 BW, de richtlijnen voor de jaarverslaggeving en de Wet normering topinkomens (WNT).

1.2 Beeld van het jaar 2018

Ontwikkeling bezetting en capaciteit

Begin 2018 werd verwacht dat de bezetting gedurende het jaar zou dalen naar 17.000 bewoners eind 2018 (COA-prognose bezetting 2018-I, februari 2018). Om de verwachte overcapaciteit af te stoten is in maart een krimpbesluit genomen. Daarbij is uitgegaan van een scenario van 20.000 bewoners eind 2018. De capaciteitsbehoefte kwam daarmee uit op 27.000 capaciteitsplekken inclusief 5.000 plekken directe reservecapaciteit.

Het krimpbesluit van maart 2018 betekende de sluiting van elf locaties en een verhoging van de logistieke capaciteit op de locaties die overbleven. Het doel was om van de 32.000 beschikbare plekken op 1 april 2018 te krimpen tot een capaciteit van 27.000 plekken op 1 oktober 2018.

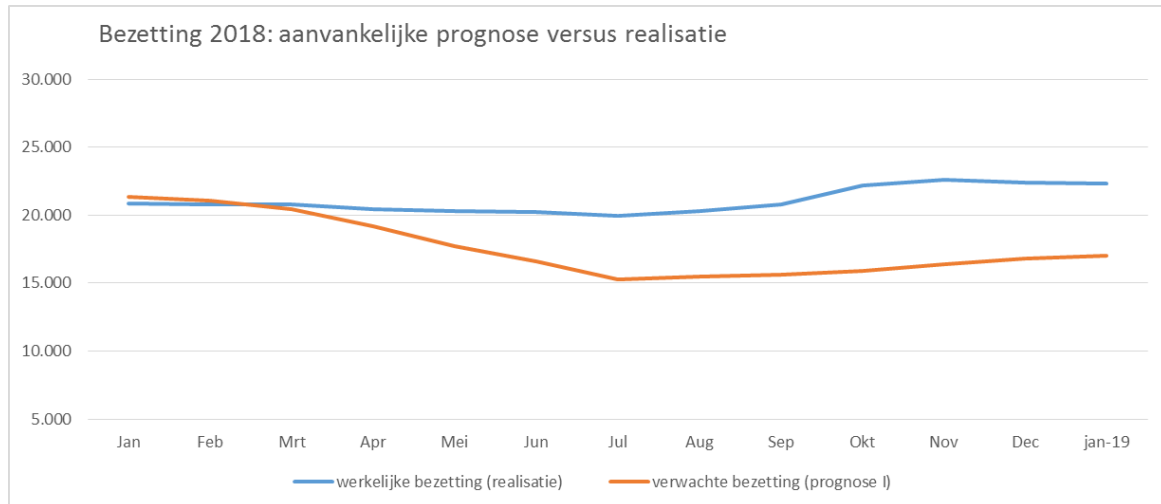
Het krimpbesluit is genomen met de criteria van de Landelijke Regietafel (ketenbelang, spreiding, flexibiliteit, kwaliteit en duurzaamheid, financiële uitlegbaarbaarheid) als uitgangspunt.

De sluiting van de locaties is conform planning in het najaar afgerond, de bewoners zijn tijdig verhuisd, kinderen reeds in de zomervakanties.

De verwachte daling, conform de Meerjaren Productie Prognose (MPP) en de Beschikking 2018, heeft zich niet voorgedaan. In tegendeel, na de zomer van 2018 is de bezetting gestegen. Oorzaken van de stijging waren een iets hogere instroom dan verwacht, een lagere uitstroom van vergunninghouders en een langere doorlooptijd bij de IND.

Eind 2018 heeft het COA een bezetting van circa 22.000 bewoners. Het verschil tussen verwachte en werkelijke bezetting was na de zomer zó groot dat inzet van de reservecapaciteit nodig was en de bezettingsgraad te hoog lag. Met steun van de Landelijke Regietafel en in het bijzonder van

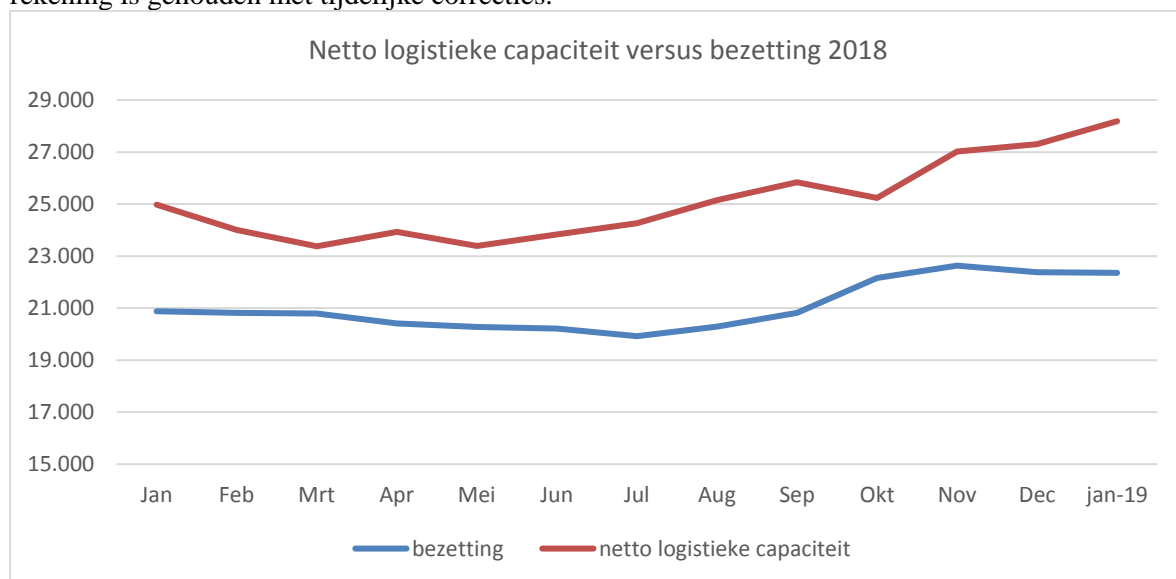
individuele gemeenten, kon redelijk snel aanvullende capaciteit worden bijgeschakeld. De geleerde lessen van de hoge instroom (met name 2015) hielpen om dit proces zonder grote maatschappelijke en bestuurlijke problemen goed uit te voeren. Voor menig COA-medewerker is het echter weer een tijd van extra hard werken geweest. In onderstaande grafiek is te zien hoe de aanvankelijke prognose zich verhoudt tot de werkelijke bezettingscijfers in 2018.

De stijging van de bezetting zette door in het najaar en de mogelijkheden van het COA om verder op te schalen als dat nodig zou zijn, namen af. Er is eind september besloten om 5.000 (grotendeels tijdelijke) plekken te verwerven. Dit is besproken aan de Landelijke Regietafel en er is daarna door JenV extern gecommuniceerd.

De MPP van 18 oktober 2018 wees op een waarschijnlijke startbezetting van 25.000 à 26.000 bewoners op 1 januari 2019 en een stijging van de COA-bezetting in 2019 tot mogelijk 29.000 bewoners.

In onderstaande grafiek is te zien hoe de bezetting en de capaciteit zich per maand ontwikkeld hebben in 2018. De netto logistieke capaciteit is het aantal opvangplaatsen dat feitelijk beschikbaar is, waarbij rekening is gehouden met tijdelijke correcties.

Vroege integratie en participatie

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voert het COA het programma Vroege integratie en participatie uit. Dit omvat de activiteiten en werkzaamheden van het COA om beter en in een vroeger stadium aan te sluiten bij de kansen en talenten van bewoners.

Hierdoor kunnen zij zo snel mogelijk participeren en integreren in Nederland. Het gaat daarbij om het leren van de Nederlandse taal, de toeleiding naar werk of een opleiding en het opbouwen van een netwerk. Daarnaast wordt geïnvesteerd in een doorgaande lijn van de opvang naar gemeenten.

In 2018 is onder andere ingezet op het verbeteren van de resultaten van screening en matching: er kwam meer tijd beschikbaar voor het screeningsgesprek, er werden implementatieadviseurs aangesteld om locaties te ondersteunen en in Ter Apel is een pilot gestart waarin al voor vergunningverlening een screeningsgesprek wordt gevoerd.

Door de uitbreiding van de formatie voor taallessen op de pol, kwam meer ruimte om gedifferentieerd les te geven.

In elke regio zijn contacten aangehaald en presenteert het COA zichzelf nadrukkelijk als samenwerkingspartner. Bestaande samenwerkingsverbanden zijn in kaart gebracht. Daarnaast is rondom de meeste locaties aanvullend aanbod voor vrijwilligerswerk of andere participatiemogelijkheden tot stand gekomen.

Om een doorgaande lijn naar de gemeente mogelijk te maken zijn grote stappen gezet. Voor bijna 90% van alle gemeenten is momenteel een contactpersoon en een werkafpraak voor de warme overdracht.

Overlastgevers

Tijdens het jaar zijn er veel incidenten geweest door overlastgevers. Hoewel het COA altijd bewoners in huis heeft die met hun gedrag (enige) overlast veroorzaken, is dit jaar helaas wel bijzonder. Een groot deel van de overlastgevers komt uit veilige landen, zijn kansloos in hun asielaanvraag en lijken vooral gebruik te willen maken van de opvang, nu in het ene land, dan weer in het andere land. De aard van de incidenten die deze groep veroorzaakt is zwaar en de begeleidbaarheid nihil. Dat is zeer belastend voor onze medewerkers en schaadt het draagvlak voor asielopvang in de samenleving. Met steun van de staatssecretaris zijn extra maatregelen genomen. Dat werkt deels, maar blijkt niet voldoende. Onderdeel van de gesprekken over maatregelen richt zich op de vraag of deze groep überhaupt wel bij het COA in de opvang thuis hoort, immers het COA is van begeleiding, inclusief het aangeven van grenzen, het COA is niet ingericht op toezicht en handhaving.

Kwaliteit primair proces

De overgang naar een nieuwe zorgaanbieder (*Arts en Zorg*) voor onze bewoners begin 2018 is zonder problemen verlopen. Nu de basis naar behoren werkt, verschuift de aandacht naar verbeteringen en innovaties. Met ingang van 1 januari 2019 is de verantwoordelijkheid voor de jeugdhulp overgegaan naar de gemeenten. De voorbereidingen in 2018 zijn goed verlopen.

Met het oog op de toekomst investeert het COA in de kwaliteit van de (internationale) dienstverlening en in de verdere professionalisering van het vak. Hiertoe initiëren we verschillende projecten om hieraan bij te dragen. Veel van deze projecten worden (mede) gefinancierd door het Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF) vanuit de Europese Unie. In 2018 was het COA penvoerder van negen AMIF-projecten. Voorbeelden hiervan zijn 'Verbeteren leef- en speelomgeving' (VLS) en 'Participatie van Eritreeërs'.

VLS is inmiddels afgerond en heeft een interieurconcept met de focus op kleur opgeleverd. Dit is inmiddels met veel succes in een groot deel van de locaties toegepast. Andere projectresultaten waren het implementeren van de resultaten van een onderzoek naar activering binnen de uitvoering en het onderzoeken en implementeren van voorlichting binnen de uitvoering en (keten)partners.

Het doel van het project Participatie van Eritreeërs is het vergroten van de kansen op een succesvolle participatie en integratie van deze doelgroep en het verminderen van hun kwetsbaarheid. Dit door te

werken aan bewustwording van (toekomstige) uitdagingen en risico's, empowerment en educatieve trainingen. Daarnaast wordt gewerkt aan het vergroten van kennis bij opvangmedewerkers en ketenpartners op opvanglocaties. Het project investeert tot slot in het opbouwen, borgen en vergroten van een netwerk om expertise te bundelen en kennis te delen.

Personeel

Het personeelsbestand is in 2018 redelijk stabiel gebleven. Eind 2018 heeft het COA een personele omvang van 2.625 fte, bestaande uit 68 % vast personeel, 4 % tijdelijke contracten en 28 % uitzendkrachten / externen. Hoewel op totaalniveau het personeelsbestand redelijk stabiel is, zijn er op locatieniveau forse mutaties, als gevolg van sluiting en opening van locaties: veel vaste medewerkers wisselden van locatie, contracten met een aantal uitzendkrachten zijn beëindigd. Ondanks deze ontwikkelingen bleef het COA een aantrekkelijke werkgever in de krappere arbeidsmarkt. Op de vacaturesite Indeed werd het COA gekozen in de top 10 van de meest aantrekkelijke werkgevers in Nederland. Een eervolle plek!

Het ziekteverzuim bedraagt over heel 2018 gemiddeld 7,7%. Dat is helaas hoog en nauwelijks veranderd ten opzichte van het jaar ervoor. Gedurende het jaar zijn een aantal aanvullende maatregelen ingezet, welke effect moeten hebben op het verzuim in 2019.

Naar aanleiding van hardnekkige gezondheidsklachten van personeel op de locatie Ter Apel heeft het COA een onafhankelijke commissie aangesteld onder leiding van de heer J. Atsma. De commissie heeft in maart 2018 haar bevindingen gerapporteerd en aanbevelingen gedaan. Het COA heeft alle aanbevelingen uitgevoerd. De gezondheidsklachten die samenhangen met grond en gebouwen zijn zodanig afgenomen, dat de situatie weer genormaliseerd is.

Veranderend Speelveld

Het COA heeft naar aanleiding van ervaringen met de grote vluchtelingenstroom een programma gestart om de geleerde punten in praktijk te brengen en beter voorbereid te zijn voor een steeds veranderend speelveld. In 2018 zijn op drie thema's eindproducten opgeleverd en nieuwe werkwijzen in gebruik genomen. Die thema's zijn:

1. Partner en regisseur in een netwerk;
2. Klaar om te wenden;
3. Kwalitatief hoogstaande opvang en begeleiding.

In de tweede helft van 2018 zijn de eerste conclusies van de benodigde organisatieontwikkeling nader ingevuld. Het COA verwacht in het voorjaar 2019 conclusies op dit vlak te kunnen trekken.

Financiën

Het COA heeft zich in 2018 meerdere doelen gesteld. Strakke sturing op financiën is één van die doelen. Het jaar 2018 is geëindigd met een bedrijfsresultaat van € 38,7 miljoen (6,2 % van de baten), zijnde het saldo van baten van € 628 miljoen en lasten van € 578 miljoen en het bijzonder resultaat - € 11,3 miljoen (krimp). De omzet is hoger dan begroot, dat komt met name doordat de baten door de hogere bezetting uiteindelijk hoger zijn dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. De kosten zijn door het tijdelijk stijgen van de bezetting niet evenredig meegestegen.

In 2018 bedraagt de vergoeding voor leegstandskosten € 51,6 mln.

1.3 Governance

Zelfstandig bestuursorgaan

Op 1 juli 1994 is het COA – een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) met rechtspersoonlijkheid – bij wet opgericht. De taken van het zbo zijn op hoofdlijnen vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (Wet COA). De hoofdvestiging van het COA is gevestigd te Den Haag.

Sinds 2007 is de Kaderwet ZBO van toepassing. Om de Wet COA in overeenstemming te brengen met deze kaderwet is in november 2009 het wetsvoorstel Wijziging van de Wet COA in de Tweede Kamer ingebracht. Per 1 januari 2011 is de wet in werking getreden, hiermee is de instelling van het bestuur van het COA geformaliseerd.

Als zbo is het COA formeel geen onderdeel van het Rijk, maar het publieke karakter van het werk van het COA maakt dat er intensieve afstemming cq. samenwerking met onderdelen van het Rijk is, in het bijzonder met onderdelen van het ministerie van JenV (eigenaar- en opdrachtgever) en met de Vreemdelingenketen. Ook met gemeentelijk en provinciaal bestuur vindt via regietafels intensieve afstemming en samenwerking plaats.

Kaders voor de governance

De kaders voor de governance van het COA zijn vastgelegd in wet- en regelgeving en nadere afspraken met het ministerie van JenV. Daarnaast neemt het COA deel aan de Handvestgroep Publiek Verantwoord. De kaders hebben de volgende structuur:

- Wet COA;
- Kaderwet zelfstandige bestuursorganen;
- Reglement voor het bestuur van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers;
- Toezichtarrangement COA;
- Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners.

Toezicht: eigenaar en opdrachtgever ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV)

De toezichtrol ligt bij het ministerie van JenV. De rol van eigenaar en ambtelijk toezichthouder wordt vervuld door de secretaris-generaal van het ministerie en de rol van opdrachtgever is belegd bij de directeur-generaal Migratie (DGM). De toezichtrol is nader uitgewerkt in het toezichtarrangement.

Adviesraad COA

Het COA heeft een door het bestuur benoemde adviesraad. De adviesraad bestaat uit zes leden en kan het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren. De adviezen hebben geen bindend karakter. De leden van de adviesraad hebben ieder een eigen aandachtsgebied. Het zijn prof.dr. H. Ghorashi, Y.I. Tümer (MA), drs. R.J.M. Hopstaken, mr. B.B. Schneiders, G.E. van der Wulp en sinds november 2018 de heer M. de Langen. Tot de zomer was de heer B. Wijbenga lid van de adviesraad.

Bestuur COA

Het bestuur van het COA bestond op 1 januari 2018 uit de voorzitter, de heer dr. mr. G.J.C.M. Bakker en twee leden, mevrouw drs. J.H. Helder, portefeuillehouder uitvoering en de heer drs. P.L. Siebers, portefeuillehouder bedrijfsvoering. Per 1 juli heeft de heer Bakker afscheid genomen van het COA. Vanaf die datum bestond het bestuur uit twee leden en was mevrouw Helder waarnemend voorzitter. In de periode waarin de positie van bestuursvoorzitter vacant was, is gewerkt met een ondersteuningsconstructie voor de bestuursleden. In deze periode zijn taken van het bestuur belegd bij twee interim-directeuren, te weten de heer S. Robroek (uitvoering) en de heer drs. R. Nieuwlaat (bedrijfsvoering). Per 15 januari 2019 is de heer dr. M. Schoenmaker aangetreden als bestuursvoorzitter. Het bestuur werkt vanuit een collegiaal principe.

Handvestgroep Publiek Verantwoorden (HPV)

Het COA maakt deel uit van de Handvestgroep Publiek Verantwoorden (HPV). De HPV heeft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners opgesteld. Het COA onderschrijft deze code. Het doel van de code en van de HPV is het dienen van het publiek belang door goed bestuur van publieke dienstverleners.

Ketensamenwerking

Het COA is onderdeel van de zogenaamde Kleine (migratie)Keten, samen met de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Op zowel bestuurlijk als operationeel niveau is er intensief contact. Onder leiding van het directoraat-generaal Migratie worden in het Topberaad Migratieketen afspraken gemaakt. De ‘grote’ migratieketen bevat naast de partners uit de Kleine Keten ook organisaties als de Koninklijke Marechaussee, Nationale Politie, Dienst Justitiële Inrichtingen en de Raad voor de Rechtspraak.

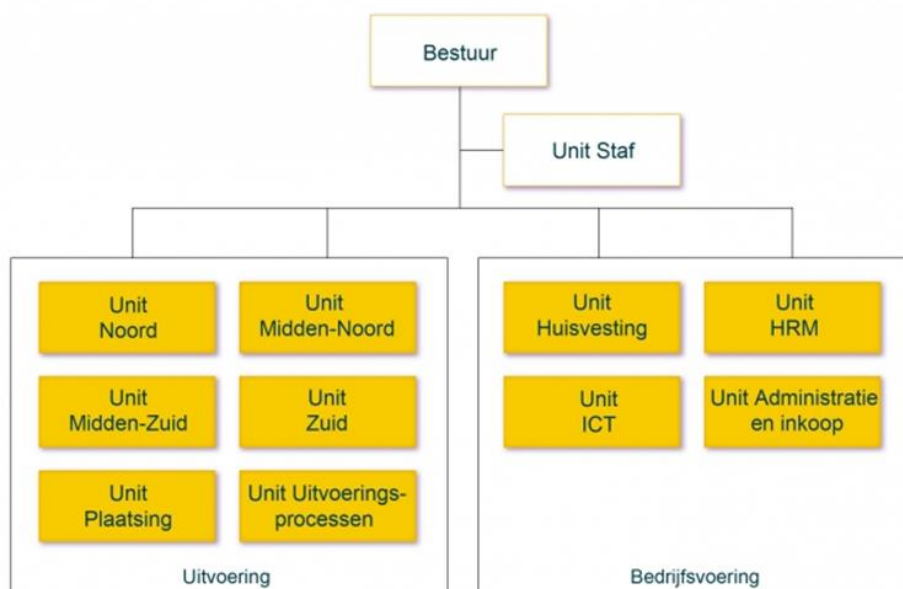
Extern toezicht

Het werkgebied van het COA staat onder toezicht van de Inspectie JenV. Voor wat betreft de gezondheidszorg en de jongeren die verblijven bij het COA, staat het COA ook onder toezicht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie Jeugdzorg.

Burgers en bewoners kunnen met klachten, waarbij zij menen dat het COA hen onvoldoende hoort, terecht bij de Nationale Ombudsman. Op regionaal en lokaal niveau staat het COA op aspecten onder toezicht van lokale toezichthouders, zoals de brandweer en gemeentelijke toezichthoudende organisaties als de GGD. Bij de uitvoering van het werk staat het COA verder onder toezicht van de arbeidsinspectie.

Interne organisatie

Hieronder is het organogram van het COA opgenomen. Er zijn in totaal elf units. Vier daarvan zijn de regionale uitvoeringsunits: unit Noord, unit Midden-Noord, unit Midden-Zuid en unit Zuid. De andere units zijn: Uitvoeringsprocessen, Plaatsing, ICT, Administratie & Inkoop, Huisvesting, HRM en Staf.

1.4 Financiële sturingsrelatie met het ministerie van Justitie en Veiligheid

Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers

De Wet COA stelt in de hoofdstukken III, IV en V regels ten aanzien van de bekostiging van het COA. Met ingang van 1 januari 2004 is een besturingsmodel van kracht waarbij het COA op resultaat wordt aangestuurd. In 2005 is daarom het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers vastgesteld, waarin nadere regels worden gesteld voor een aantal onderwerpen die met de (vaststelling van de) subsidie samenhangen. Het Subsidiebesluit is een besluit op hoofdlijnen, dat verwijst naar sturingsafspraken (kostprijsystematiek, vermogenssystematiek en dergelijke) die tussen de minister en het COA worden gemaakt. Deze sturingsafspraken zijn gedetailleerd beschreven in de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2018 (Integraal Document). Door deze manier van werken kan het Subsidiebesluit ongewijzigd blijven als de minister en het COA nieuwe afspraken maken.

Financiële verantwoording en beschikking

De financiële verantwoording wordt uiterlijk op 15 maart na het betreffende boekjaar aangeboden aan de eigenaar. De eigenaar stelt vervolgens voor 15 juni de financiële verantwoording vast inclusief de resultaatbestemming.

De belangrijkste afspraak met de opdrachtgever is de jaarlijkse beschikking van het departement waarin aantallen op te vangen asielzoekers en daaraan gekoppelde financiering zijn opgenomen. De financiering van het COA is vrijwel volledig gebaseerd op prijs maal hoeveelheid. Het COA rapporteert per tertaal over de voortgang aan de eigenaar en de opdrachtgever.

Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners

De Handvestgroep Publieke Verantwoorden (HPV) heeft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners opgesteld en herzien in 2015. De code en de handreikingen daarbij helpen om de principes uit het Handvest Publiek Verantwoorden en om de aspecten van goed publiek bestuur: openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, legitimiteit, effectiviteit en efficiency en verantwoording te vertalen naar goed bestuur van de aangesloten organisaties. De code is een modelcode op het niveau van de principes van dialoog, bestuur, tegenkracht, beheersen, verantwoorden, naleving en monitoring. De code schrijft voor dat er elk jaar uitleg dient te zijn over de invulling en operationalisering van de principes. Dit is opgenomen in bijlage 6.

1.5 Financiële resultaten 2018

De volgende tabel geeft een gecomprimeerd overzicht van de belangrijkste kengetallen over 2018 ten opzichte van 2017.

Kengetallen (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Resultaten		
Totaal baten	628.407	778.010
Totaal lasten	578.419	749.893
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	49.988	28.117
Bijzonder resultaat	-11.252	-1.034
Resultaat voor resultaatsbestemming	38.736	27.083
Resultaat tov totale baten	6,2%	3,5%
Vermogen per 31 december		
Eigen vermogen	68.891	62.821
Balanstotaal	493.664	564.862
Investerings in vaste activa	28.389	38.733
Bezetting centrale opvang		
Bezetting per jaareinde	22.459	21.044
Gemiddelde jaarbezetting	21.170	23.218
Ratio's per 31 december		
Liquiditeit	0,93	1,03
Solvabiliteit	0,14	0,11

Toelichting

Het COA sluit 2018 af met een resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening van € 49,99 miljoen, dit bedrag is exclusief krimp. Inclusief de krimp is het resultaat 6,2 % van de totale baten (2017: 3,5%). De baten betreffen een vergoeding voor de bezetting.

Het resultaat in 2018 voor resultaatsbestemming is € 38,7 miljoen positief.

Het balanstotaal per 31 december 2018 bedraagt € 493,7 miljoen, een daling van € 71,2 miljoen ten opzichte van 31 december 2017. Deze daling wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de afwaardering van bedrijfsgebouwen.

De liquiditeit, berekend door het totaal van de vorderingen en liquide middelen te vergelijken met het totaal van de kortlopende schulden, is licht afgenomen ten opzichte van 2017. De solvabiliteit, in de tabel met kengetallen uitgedrukt als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal, is licht gestegen. Beide ratio's zijn nog steeds laag ten opzichte van andere sectoren, wat

mogelijk is doordat het ministerie van JenV garant staat voor een kredietlimiet van € 70 miljoen bij het ministerie van Financiën. Daarnaast is het ministerie van JenV mede risicodragend bij bijzondere verliezen.

1.6 Nevenfuncties bestuur COA

Het COA onderschrijft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners en geeft openheid over de nevenfuncties van de leden van het bestuur met een aanduiding of deze bezoldigd dan wel onbezoldigd zijn (peildatum 31 december 2018).

De heer dr.mr. G.J.C.M. Bakker (1959), voorzitter tot 1 juli 2018

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Fair Trade Authority Curacao (FTAC) (bezoldigd)
- Voorzitter raad van advies Institute For Financial Crime (onbezoldigd)
- Bestuurslid Vitae Vitae (charitatieve non-gouvernementele organisatie) (onbezoldigd)
- Lid Studiegenootschap voor Economie en Politiek (onbezoldigd)
- Ambassadeur Pour les Autres (non-gouvernementele organisatie die vanuit kerkelijke achtergrond charitatieve activiteiten in het buitenland ondersteunt) (onbezoldigd)
- Lid maatschappelijke adviesraad Criminologie universiteit Leiden (onbezoldigd)
- Voorzitter en lid van een (inter)nationaal opererend muziekgezelschap (onbezoldigd)
- Gastdocent vak financieel rechercheren universiteit Gent, Brussel, Rotterdam en Leiden (onbezoldigd)
- Publicist (onbezoldigd)

Mevrouw drs. J.H. Helder (1961), lid en vanaf 1 juli 2018 waarnemend voorzitter

Nevenfunctie:

- Lid van de raad van toezicht stichting Tussenvoorziening in Utrecht (bezoldigd)

De heer drs. P.L. Siebers (1964), lid

Nevenfunctie:

- Lid raad van commissarissen woningcorporatie Viveste (bezoldigd)

1.7 Bedrijfsvoeringsmededeling 2018

Het bestuur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van het COA. Deze verantwoordelijkheid heeft betrekking op alle bedrijfsprocessen die nodig zijn om de organisatiedoelstellingen te kunnen sturen, beheersen en te realiseren. In deze paragraaf zal op een aantal onderdelen nader worden ingegaan die van belang zijn om de doelen uit het jaarplan van het COA te kunnen realiseren.

Technische infrastructuur

Sinds 2016 kent het COA een nieuwe technische infrastructuur opgebouwd in twee overheidsdatacenters. In het kader van de continuïteit zijn er in 2018 diverse deel-uitwijktesten en penetratietesten uitgevoerd op de technische omgeving.

In het uitwijkplan is de IT ingedeeld in verschillende lagen en systemen. Het uitgangspunt is altijd dat er geen dataverlies mag optreden en dat alles binnen een bepaalde periode ook weer is teruggeweken. Afgelopen jaar hebben er 3 succesvolle uitwijktesten plaatsgevonden met betrekking tot de bedrijfskritische systemen:

- SAP (primaire applicatie bedrijfsvoering)
- IBIS cluster bestaande uit IBIS, MyBIS, BizTalk (primaire applicatie uitvoering)
- UC cluster bestaande uit Exchange, Skype, Blackberry en Sharepoint

Daarnaast is het niveau van informatiebeveiliging op een hoger niveau gebracht. Middels verschillende pentesten is zicht gekregen op mogelijke zwakke plekken. Na uitvoering van deze testen is geconcludeerd dat de omgeving er goed uit ziet. Deze beveiligingstesten dragen bij aan het creëren van inzicht, het verhogen van de security en zijn tevens gebruikt voor lopende trajecten zoals de AVG en de BIR implementatie. De aanbevelingen uit de IT-audit zullen opgevolgd worden.

Rechtmatigheid

Het COA onderzoekt jaarlijks de financiële rechtmatigheid. Er is in dat onderzoek vooral aandacht voor de naleving van Europese aanbestedingsregels en naleving van contractvoorwaarden door marktpartijen. In het Controleprotocol 2005 COA zijn door het ministerie van JenV toleranties bepaald van 1% van de baten voor onrechtmatigheden en 3% van de baten voor onzekerheden. Bij overschrijding van de tolerantie dient de externe accountant een andere dan goedkeurende controleverklaring te geven.

Het COA blijft ruim onder deze tolerantie in 2018. Er is voor € 1,0 miljoen aan onrechtmatigheden gevonden. Dit is ruim onder de tolerantie die voor 2018 € 5,8 miljoen bedraagt.

€ 0,6 miljoen van de fouten heeft betrekking op afwijking van de Europese aanbestedingsregels. Het betreft vooral te laat aanbesteden en inkopen buiten bestaande contracten.

€ 0,4 miljoen heeft betrekking op de verstrekking van leefgeld aan bewoners wiens aanvraag nog wordt behandeld. Omdat de doorlooptijd van de behandeling van de aanvraag opgelopen was tot meer dan 30 weken (normaal 6 weken), zagen wij ons genooddaakt om redenen van gelijkheid en rust op de locaties om tijdelijk over te gaan tot het eerder verstrekken van leefgeld. Dit is formeel in strijd met de Regeling verstrekkingen asielzoekers 2005.

Doelmatigheid

In 2018 is de zbo-evaluatie gestart die wordt uitgevoerd door ABDTOPConsult. In deze evaluatie is doelmatigheid één van de onderwerpen. In 2019 gaan het COA en de eigenaar in gesprek over de uitkomsten van de evaluatie en wordt bezien hoe een meerjarige financiële strategie kan bijdragen aan de doelmatigheid. Het COA kent een strakke set van externe en interne financiële normen, waarbij een financiering op basis van prijs en hoeveelheid (p*q) wordt ingevuld. De systematiek bevordert de aandacht voor doelmatig handelen.

Ketensamenwerking

In 2018 is de samenwerking tussen de drie organisaties van de kleine keten (IND, COA en DT&V) verder geïntensiveerd. Een gezamenlijke aanpak en gezamenlijk optrekken door departement en ketenpartners is nodig om op een zo efficiënt mogelijke wijze de vastgestelde ketendoelen te kunnen blijven behalen. Hierbij is meer nadruk komen te liggen op het beheersen van de onderkende risico's, waarbij het verbeteren van de flexibiliteit binnen het asielsysteem en het versterken van het anticiperend vermogen voorop staat. Het doel van de keten blijft om bij te dragen aan een blijvend robuust en efficiënt vreemdelingenbeleid.

Risico's

Het COA onderkent een aantal strategische risico's, welke naar de aard horen bij het werk van het COA en de context waarin zij werkt. Deze risico's zijn:

- Schaalbaarheid van de organisatie;
- Sociale veiligheid en leefbaarheid;
- Kwaliteit en beveiliging van informatie;
- Draagvlak;
- Effectieve en efficiënte bedrijfsvoering;
- Professionaliteit van medewerkers en organisatie.

Bovenstaande risico's kunnen verder uitgediept worden en in relatie gezien worden met de doelstellingen van het COA. Ten aanzien van de schaalbaarheid is er bijvoorbeeld het prijs en volume risico, dit is een financieel risico. Het COA wordt gefinancierd op basis van voorcalculatorische prijzen tegen gerealiseerde productie aantallen. Daarnaast is er ook een volumerisico, indien de begrote aantallen en bezettingsgraad niet wordt gehaald.

Ten aanzien van ICT en de bescherming van (persoons)gegevens zijn er een aantal inherente risico's te noemen, zoals stroomstoringen, inbraak in systemen en datalekken.

In bijlage 7 wordt nader ingegaan op bovenstaande strategische risico's en de wijze waarop deze worden gemitigeerd en beheerd met maatregelen. Het COA actualiseert de risicoanalyse en de beheersingsmaatregelen periodiek. De reguliere taken van interne beheersing zijn in de staande organisatie belegd en over de uitvoering daarvan wordt middels periodieke rapportages en/of verbijzonderde audits gerapporteerd.

Fraude

Helaas heeft op een van de COA locaties zich een geval van fraude voorgedaan. Als de afgesproken interne beheersmaatregelen goed waren uitgevoerd, dan was dit geval eerder gesignaleerd. Eind 2017 kregen wij de eerste duidelijke signalen van verduistering en valsheid in geschrifte door een van onze medewerkers. In 2018 is aangifte gedaan na diverse interne onderzoeken. Richting betrokken medewerkers zijn gepaste maatregelen getroffen. Na ontdekking is een 100% controle ingesteld en zijn diverse verbeteringen doorgevoerd in de administratieve organisatie. Het COA probeert de schade te verhalen op de verdachte.

Toekomst: Vooruitkijken naar 2020

Op basis van de meerjarige productie prognose (MPP) van maart 2019 is de verwachting dat de bezetting in 2020 redelijk stabiel zal blijven. Ervan uitgaande dat er geen grote veranderingen optreden in de instroom- en uitstroom van bewoners.

Dit betekent dat er op dit moment geen krimp- of groeibesluiten voorzien zijn.

Voor het COA, en ook voor de rest van de migratieketen, is het wenselijk om gezien alle onzekerheden uit te kunnen gaan van een bepaalde stabiele meerjarige financiële basis, dit komt de efficiënte en doelmatigheid van de keten ten goede. Op dit moment wordt gesproken met het

Ministerie van Financiën om te bezien wat een stabiel niveau voor financiering van de migratieketen is en hoe de doelmatigheid van de keten bevorderd kan worden.

Vanaf 2020 zal naar verwachting de organisatieontwikkeling VerS geïmplementeerd gaan worden in de organisatie. Aangezien de besluitvorming over het inrichtingsplan nog moet plaatsvinden en daarna de nadere uitwerking per onderdeel volgt, kan nog niet worden aangegeven welke impact VerS heeft op de bedrijfsvoering.

1.8 Verklaring van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor de opzet en de werking van de op het COA toegesneden interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen zijn ingericht om significante risico's te beheersen en om de realisatie van strategische, compliance financiële en operationele doelstellingen te waarborgen. Het bestuur is zich ervan bewust dat risicobeheersings- en controlesystemen geen absolute zekerheid bieden tegen het niet-realiseren van de doelstellingen en evenmin dat alle onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels geheel kunnen worden voorkomen.

Het bestuur is van mening dat de risicobeheersings- en controlesystemen naar behoren hebben gewerkt.

Het bestuur bedankt de medewerkers van het COA en al zijn partners voor de goede samenwerking.

Den Haag, 18 april 2019

Milo Schoenmaker
voorzitter van het bestuur

Janet Helder
lid van het bestuur

Peter Siebers
lid van het bestuur

2. Jaarrekening 2018

2.1 Balans per 31 december (na resultaatsbestemming)

Balans per (bedragen in € 1.000)	par.	31-dec 2018	31-dec 2017
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	2.6.1		
Software en licenties		1.822	2.248
Materiële vaste activa	2.6.2		
Grond en terreinen		27.210	27.210
Bedrijfsgebouwen		294.797	309.824
Andere vaste bedrijfsmiddelen		15.485	22.706
Vaste activa in uitvoering		15.849	28.912
		353.341	388.652
Vlottende activa			
Vorderingen	2.6.3		
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid		-	-
Ministerie van Veiligheid en Justitie		-	-
Overige vorderingen		2.598	1.020
Overlopende activa		21.082	24.405
		23.680	25.425
Liquide middelen	2.6.4	114.821	148.537
Totaal activa		493.664	564.862

Balans per (bedragen in € 1.000)	par.	31-dec 2018	31-dec 2017
Passiva			
Eigen vermogen	2.6.5		
Egalisatiereserve		37.545	39.592
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten		372	429
Bestemmingsreserves		30.974	22.800
		68.891	62.821
 Voorzieningen	 2.6.6		
Reorganisatievoorziening		-	401
Wachtgeldvoorzieningen		5.231	8.134
Krimpvoorziening		16.415	42.781
Overige voorzieningen		42.566	43.280
		64.212	94.596
 Langlopende schulden	 2.6.7		
Ministerie van Financiën		212.320	238.240
		212.320	238.240
 Kortlopende schulden en overlopende passiva	 2.6.8		
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid		493	1.506
Ministerie van Justitie en Veiligheid		44.721	22.552
Ministerie van Financiën		25.920	25.920
Belastingen en sociale premies		7.655	11.670
Crediteuren		4.238	2.256
Overige schulden en overlopende passiva		65.214	105.301
		148.241	169.205
 Totaal passiva		 493.664	 564.862

2.2 Rekening van baten en lasten over de jaren

Rekening van baten en lasten (bedragen in € 1.000)	Realisatie 2018	Begroting* 2018	Realisatie 2017
Baten opdrachtgever DRM (JenV)	603.478	545.522	753.611
Overige baten (o.a. SZW)	24.929	19.025	24.399
Totaal baten	628.407	564.547	778.010
Personeel en overhead	201.863	201.173	233.302
Materieel	211.643	198.276	235.051
Afschrijvingen	52.048	60.042	85.433
Gezondheidszorg	104.198	91.561	126.842
Programmakosten regelingen	7.549	12.377	68.094
Financieringslasten/(-baten)	1.118	1.118	1.171
Totaal lasten	578.419	564.547	749.893
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	49.988	-	28.117
Wachtgeldvoorziening krimp	173		-1.034
Bijzondere resultaat krimp 2017	-		-
Bijzondere resultaat krimp 2018	-11.425		-
Bijzonder resultaat	-11.252	-	-1.034
Resultaat voor resultaatbestemming	38.736	-	27.083
Voorstel resultaatbestemming			
Onttrekking bestemmingsreserves	-8.026	-	-
Dotaties bestemmingsreserves	16.200	-	22.800
Mutatie egalisatiereserve	30.562	-	4.283
	38.736	-	27.083
Resterend exploitatiesaldo	-		-
Bezetting			
Bezetting per 1 januari 2019	22.459	18.767	21.044
Gemiddelde jaarbezetting	21.170	18.239	23.218
* Dit is de goedgekeurde begroting van de eigenaar			
Capaciteit			
Capaciteit per 1 januari 2019	31.228		34.693
Gemiddelde capaciteit	31.591		47.224

2.3 Kasstroomoverzicht over de jaren

Kasstroomoverzicht 2018 (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Resultaat voor resultaatbestemming	38.736	27.083
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	57.739	87.409
Afwaardering / desinvestering immateriële en materiële vaste activa	-1.056	9.869
Mutatie voorzieningen	-30.384	33.542
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	1.745	5.464
Mutatie kortlopende schulden	-53.630	-54.517
	-51.885	-49.053
Kasstroom uit operationele activiteiten	13.150	108.850
Investeringen in immateriële vaste activa	-965	2.909
Investeringen in materiële vaste activa	-27.424	-41.642
Desinvesteringen in vaste activa	7.443	33.677
Verkoopopbrengst activa	0	760
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-20.946	-4.296
Vermogen ter beschikking van JenV	0	0
Financiering ministerie van Financiën	-25.920	-25.920
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-25.920	-25.920
Totale mutatie kasstroom	-33.716	78.634
Saldo liquide middelen per 1 januari	148.537	69.903
Saldo liquide middelen per 31 december	114.821	148.537

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.
De mutatie kasstroom over 2018 is € 33,7 miljoen negatief.

2.4 Toelichting op de jaarrekening

2.4.1. Algemeen

Het centraal bureau van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is gevestigd op de Rijnstraat 8, 2515 XP 'S-Gravenhage. Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan en is bij de KvK als publiekrechtelijke persoon ingeschreven onder nummer 9514856. Het COA ressorteert onder het ministerie van Justitie en Veiligheid.

2.4.1.1 Activiteiten

De taken van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) zijn vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Het COA realiseert de materiële en immateriële opvang van asielzoekers en is verantwoordelijk voor het plaatsen van asielzoekers in opvangcentra. Ook andere taken die samenhangen met de opvang van asielzoekers zijn of worden belegd bij het COA zoals het plaatsen van asielzoekers op gemeentelijke opvangplaatsen en het betalen van bijdragen aan de desbetreffende gemeente ten behoeve van de kosten van deze opvang.

Daarnaast voert het COA werkzaamheden uit met betrekking tot de bemiddeling bij de uitstroom van verblijfsgerechtigden naar door de burgemeester en wethouders beschikbaar gestelde huisvesting.

2.4.1.2 Verhouding met de Rijksoverheid

De staatssecretaris van JenV is politiek verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers. De verantwoordelijkheid omvat zowel de beoordeling en behandeling van het ingediende asielverzoek als de opvang van asielzoekers gedurende de tijd dat nog niet is beslist over het asielverzoek.

Bijdrageverlening

De bijdrage van het ministerie van JenV (directie Regie Migratieketen) aan de opvang van asielzoekers gebeurt op grond van wet- en regelgeving:

- Titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers;
- Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2005;
- Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2018 (Integraal Document);
- Faciliteitenbesluit opvangcentra;
- Regeling Onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA);
- Regeling Verstrekkingen Asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen (RVA);
- Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers met inkomen en vermogen (REBA);
- Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen (Rvb);
- Regeling Zorg Asielzoekers.

Sinds 1 januari 2007 is de Wet Inburgering van kracht. Het COA biedt in de opvang een voorziening voor vergunninghouders die inburgeringsplichtig zijn.

2.4.1.3 Verbonden partijen

Het COA heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid als verbonden partij aangemerkt. Alle transacties met verbonden partijen hebben plaatsgevonden op basis van zakelijke afspraken. Zie voor de transacties de posten in de toelichting van de jaarrekening.

2.4.1.4 Financiële relatie met het ministerie van Justitie en Veiligheid

Subsidiejaar 2017

In de brief van 6 juni 2018 heeft de eigenaar de financiële verantwoording 2017 vastgesteld, waarbij besloten is om van het behaalde resultaat 2017 een bedrag van € 22,8 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves en € 4,3 miljoen aan de egalisatiereserve. Omdat het eigen vermogen boven de grens van 5% uit kwam is een bedrag van € 19,85 miljoen afgedragen aan het ministerie van JenV.

Subsidiejaar 2018

Op 2 november 2017 ontvangt het COA de subsidiebeschikking 2018, gebaseerd op een gemiddelde bezetting van 16.700 bewoners. Daarbij heeft het ministerie opgemerkt dat de beschikking passend is gemaakt binnen de financiële kaders.

Op 22 oktober 2018 heeft het COA een eerste aanvullende beschikking ontvangen. De aanpassing had twee oorzaken:

- de bezetting in de opvang was hoger dan waarmee de opdrachtgever in de oorspronkelijke beschikking rekening had gehouden; totale gemiddelde bestelling verhoogd naar 19.696 bewoners.
- bij Voorjaarsnotabesluitvorming zijn aanvullende middelen toegekend voor de opvang.

Op 13 december 2018 is de tweede aanvullende beschikking van het ministerie ontvangen, waarbij de totale gemiddelde bestelling voor 2018 uitkomt op 21.602 bewoners.

Vanwege de hogere bezetting in 2018 dan waarmee rekening was gehouden in de subsidiebeschikking is in de aanvullende beschikkingen het subsidiebedrag voor de financiering van de bezetting toegenomen en de bijdrage voor de leegstandskosten naar beneden bijgesteld.

2.5 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Kaderwet ZBO met in achtneming van specifieke wet- en regelgeving waaronder de Wet COA, het subsidiebesluit en de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2018 (Integraal document). De jaarrekening wordt binnen de hiervoor genoemde kader ingericht zoveel mogelijk met overeenkomstige toepassing van Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Daar waar wordt afgeweken van Titel 9 BW 2 wordt dat expliciet aangegeven.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld. De baten en lasten worden, voor zover niet anders is vermeld, toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening voldoet aan de relevante wet- en regelgeving (Wet COA, het Subsidiebesluit COA en de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2018). Uitgangspunt van de Bekostigingsafspraken COA 2018 is dat in principe de waarderingsgrondslagen van Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9, de huidige WNT en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving worden gevolgd.

In de Bekostigingsafspraken COA zijn afspraken vastgelegd over de minimale omvang van de egaliseringsreserve, zijnde 1% van de gemiddelde omzet over de voorgaande drie jaar. Op basis van deze afspraken zal uiteindelijk altijd de minimale vermogensgrens worden bereikt. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt derhalve de continuïteitsveronderstelling gehanteerd.

De inrichting van de rekening van baten en lasten van het COA wijkt af van het Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9, dit is mogelijk conform de Kaderwet ZBO, artikel 35. De indeling die het COA hanteert komt overeen met de financieringsafspraken met het ministerie van JenV, ook de opbouw van de begroting en de rapportage aan het ministerie sluit hierop aan.

Continuïteit van de activiteiten

Het COA heeft te maken met grote schommelingen van groei, krimp en dientengevolge frictie. Het bestuur verwacht op basis van de prognose over 2019 en de relatie met de opdrachtgever, alsmede de financieringsfaciliteit bij het ministerie van Financiën geen continuïteitsdreiging. De Begroting 2019 is op 22 februari 2019 goedgekeurd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteitsveronderstelling.

Oordelen en schattingen

Het opmaken van de jaarrekening vereist van het management dat het beoordelingen, inschattingen en aannames maakt, die de toepassing van de waarderingsgrondslagen en de gerapporteerde bedragen voor activa, passiva, inkomsten en uitgaven beïnvloeden. De schattingen en aannames zijn gebaseerd op historische ervaringen en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden redelijk en billijk zijn. De schattingen en aannames zijn de basis voor de waardebepaling van de verantwoorde activa en passiva, waarvoor vanuit andere bronnen de omvang op dit moment nog niet blijkt. Werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van gemaakte inschattingen.

Het COA beoordeelt zijn schattingen en onderliggende aannames voortdurend. Wijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de schattingen worden herzien als de herziening uitsluitend over die periode gaat, of in de periode van herziening en toekomstige perioden als de herziening zowel de huidige als de toekomstige perioden beïnvloedt.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de ‘Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen en voorwaardelijke activa en verplichtingen’.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de ‘Grondslagen voor de waardering van activa en passiva’.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

Binnen het COA wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten.

Veranderend inzicht

Voor een aantal onderwerpen heeft in deze jaarrekening een correctie plaatsgevonden van de wijze van verslaglegging. De verwerking in deze jaarrekening is in overeenstemming met RJ 150. Ten opzichte van eerdere jaren zijn er nieuwe inzichten op basis waarvan dit is gebeurd. In onderstaande tabel is per post een korte toelichting opgenomen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de onderwerpen met en zonder financieel effect in 2018.

<i>Onderwerp</i>	<i>Resultaateffect</i>	<i>Toelichting</i>
Europese subsidies	Ja, zie toelichting	Opbrengsten uit Europese subsidies werden verantwoord bij de definitieve vaststelling van de subsidie. In de Jaarrekening 2018 zijn de subsidiebatens geboekt in dezelfde periode als waarin de bestedingen hebben plaatsgevonden voor zover redelijke zekerheid bestaat dat aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Het effect op het resultaat 2018 bedraagt €2,8 miljoen. De correctie heeft geen effect op het eigen vermogen (gemaximeerd) maar wel op de kortlopende schuld aan JenV.
Incourante overige bedrijfsmiddelen	Ja, zie toelichting	Gedurende boekjaar 2018 is gebleken dat overige bedrijfsmiddelen onterecht zijn afgeboekt. In de Jaarrekening 2018 is dit hersteld. Het effect op het resultaat 2018 bedraagt €4,3 miljoen. De correctie heeft geen effect op het eigen vermogen (gemaximeerd) maar wel op de kortlopende schuld aan JenV.
Egalisatierekeningen	Nee, betreft herrubricering	Voorheen zijn de egalisatierekeningen (investeringsubsidies) separaat gepresenteerd onder het eigen vermogen. In de Jaarrekening 2018 maken deze (inclusief vergelijkende cijfers) onderdeel uit van de overlopende passiva in de balans. De mutatie is in de jaarrekening 2018 in mindering gebracht op de afschrijvingslasten, voorheen zijn deze als overige baten gepresenteerd.
Vermogen ter beschikking JenV	Nee, betreft herrubricering	Het surplus op het maximale eigen vermogen werd voorheen opgenomen op de post vermogen ter beschikking van JenV en maakte deel uit van het Eigen Vermogen. Deze jaarrekeningpost is in de Jaarrekening 2018 (inclusief vergelijkende cijfers)

		gerubriceerd onder de kortlopende schulden en overlopende passiva.
Verkoopopbrengsten en doorbelaste kosten	Nee, betreft herrubricering	Verkoopopbrengsten en doorbelaste kosten werden voorheen als negatieve last verantwoord. In de Jaarrekening 2018 zijn deze in de overige baten opgenomen. Ten behoeve van het inzicht zijn ook de vergelijkende cijfers aangepast.
Nog te verwachte zorgkosten	Nee, betreft herrubricering	Zorgverleners hebben tot 5 jaar na behandeling tijd om facturen in te dienen. De nog te verwachte facturen met betrekking tot een bepaald boekjaar werden voorheen opgenomen als kortlopende schuld. In de Jaarrekening 2018 is deze post (inclusief vergelijkende cijfers) gerubriceerd als voorziening.

De correcties geven geen aanleiding om te veronderstellen dat het getrouw beeld uit voorgaande jaarrekeningen niet meer gepast zou zijn.

2.5.1. Grondslagen waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

Onder de balansrubricering immateriële vaste activa zijn geactiveerde kosten van software en licenties opgenomen. Afzonderlijk gekochte immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen bestede kosten, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardevermindering. Zelf vervaardigde software wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs van het ontwerpen, construeren en testen van de software. De vervaardigingskosten bestaan uit direct aan het project toe te rekenen kosten. Vanaf het moment van ingebruikname worden de immateriële vaste activa in drie jaar afgeschreven. De verwachte gebruiksduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld. Op activa in aanbouw wordt niet afgeschreven. Een wettelijke reserve wordt gevormd voor de zelf ontwikkelde software.

Materiële vaste activa

Het COA kent de volgende categorieën materiële vaste activa:

Categorie	Afschrijvings- percentage
Grond en terreinen	0 %
Bedrijfsgebouwen:	
Gebouwen/permanente bouw (incl. machines, installaties en infrastructuur)	3,33 % - 5 %
Semi-permanente bouw (incl. machines, installaties en infrastructuur)	6,67 % - 10 %
Brandwerendheid	10 %
Levensduurverlengende investeringen	3,33 % - 5 %
Andere vast bedrijfsmiddelen:	
Overige niet-vastgoedgerelateerde bedrijfsmiddelen	25 %
Hardware / ICT	20 % - 33,33 %
Functionele aanpassingen	10 %
Activa in aanbouw	0 %

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Afschrijvingen vinden plaats vanaf ingebruikname.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur en eventuele restwaarde.

Hierbij worden de bovenstaande afschrijvingspercentages gehanteerd, tenzij sprake is van een kortere economische levensduur. Hierbij worden de bovenstaande afschrijvingspercentages gehanteerd, tenzij sprake is van een kortere economische levensduur. Versnelde afschrijvingen vinden plaats op activa van gebouwen die conform het krimpbesluit afgestoten zullen worden. Op grond en terreinen en op activa in aanbouw wordt niet afgeschreven. Materiële vaste activa in aanbouw worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur en/of de capaciteit van het object verlengen of vergroten.

Machines en installaties worden geacht integraal onderdeel te zijn van het bijbehorende actief (bedrijfsgebouwen) en dienovereenkomstig afgeschreven. Deze machines en installaties worden dus niet separaat geactiveerd.

De gebruiksgoederen eerste inrichting worden verantwoord onder de activa in aanbouw.

Brandwerendheid

De noodzakelijke kosten in verband met het aanpassen van de brandveiligheid van de bestaande gebouwen worden geactiveerd.

Functionele aanpassingen

Een functionele aanpassing betreft een aanpassing aan een bestaand vast activum welke na aanbrengen deel uit maakt van het bestaande vaste activum met een langere levensduur.

Bijzondere waardeveranderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde verantwoord ten laste van het resultaat.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere marktwaarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd op de nominale waarde. Tenzij anders vermeld, staan deze vrij ter beschikking.

Egalisatiereserve

In overeenstemming met de bepalingen in artikel 14 van het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers is het mogelijk een egalisatiereserve te vormen. De egalisatiereserve is maximaal 5% van de gemiddelde omzet van de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. Een positief resultaat wordt tot deze maximumgrens toegevoegd aan de egalisatiereserve. Indien het surplus van het resultaat boven de maximumgrens uitkomt wordt dit opgenomen onder de kortlopende schulden, ervan uitgaande dat dit bedrag op korte termijn door het ministerie van JenV opgeëist zal worden. Een negatief resultaat wordt aan de egalisatiereserve onttrokken. De minimumgrens is gesteld op 1% van de gemiddelde omzet van de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. Als deze ondergrens wordt bereikt, overleggen de eigenaar en het COA over aanvulling van de egalisatiereserve zoals afgesproken in het Bekostigingsafspraken COA. Op basis van deze afspraken zal uiteindelijk altijd de minimale vermogensgrens worden bereikt. Dit is een afwijking van Titel 9 BW 2.

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten

Voor zelf ontwikkelde, respectievelijk zelf gemodificeerde software, wordt ter hoogte van het geactiveerde bedrag een wettelijke reserve gevormd. De wettelijke reserve valt vrij naar gelang de boekwaarde van het actief vermindert.

Bestemmingsreserves

Het COA kent diverse bestemmingsreserves die hieronder nader zullen worden toegelicht. Voorstellen voor vorming van bestemmingsreserves en mutaties van deze reserves dienen ter goedkeuring voorgelegd te worden aan de eigenaar, hetgeen afwijkt van Titel 9 BW 2.

Bestemmingsreserve modernisering IBIS

Deze reserve is in overleg met de eigenaar gevormd voor het aanpassen van het systeem IBIS.

Bestemmingsreserve voldoen aan eisen AVG

Onderdeel van het primaire proces van het COA is het registreren van persoonsgegevens. Om te voldoen aan de eisen van de AVG is een gespecialiseerd team samengesteld. Voor het inrichten van de systemen en alle daaruit voortvloeiende acties is een bestemmingsreserve gevormd.

Bestemmingsreserve veranderend speelveld (Vers)

In overleg met de eigenaar is een reserve gevormd om de kosten te dekken van deze organisatieontwikkeling.

Bestemmingsreserve voorgenomen krimp

Bij de jaarrekening 2017 is in overleg met de eigenaar een bestemmingsreserve gevormd voor de kosten die het gevolg zouden zijn van het voorgenomen krimpbesluit, dat uiteindelijk in maart 2018 genomen is. Na de onttrekking die in deze jaarrekening is opgenomen komt deze reserve te vervallen, krimpkosten worden ten laste van de krimpvoorziening gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen en verliezen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de hoogte redelijkerwijs kan worden geschat. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening is bedoeld voor de financiering van wachtgeldverplichtingen, salarissen en outplacementkosten, frictiekosten en overige specifiek benoemde reorganisatiekosten, voortkomend uit toekomstige organisatorische reorganisaties, niet zijnde krimp. De voorziening wordt gevormd indien per balansdatum een plan is geformaliseerd en hetzij de gerechtvaardigde verwachting is gewekt bij de betrokkenen dat de reorganisatie zal worden uitgevoerd, hetzij is gestart met de implementatie van het reorganisatieplan

Wachtgeldvoorzieningen

Deze voorziening heeft betrekking op kosten die verband houden met wachtgeldverplichtingen uit reorganisaties uit het verleden.

Krimpvoorziening

In de jaarrekening is een voorziening krimp opgenomen inzake de verwachte meerjarige verplichtingen voortvloeiend uit krimp. Voor zover de datum van het krimpbesluit vóór 31 december van het boekjaar ligt, treft het COA een voorziening voor de o.a. volgende verplichtingen:

1. volgens het Sociaal Plan van het COA;
2. wachtgeldverplichtingen van oud-MOA medewerkers;
3. huisvestingskosten van opvanglocaties die leeg zijn;
4. wachtgeldverplichtingen van de Stichting Valentijn.

In de brief met kenmerk 2553722 heeft het ministerie van JenV aangegeven in te stemmen met het handhaven van de krimpvoorziening. Dit is in afwijking van Titel 9 BW 2, maar mogelijk op grond van artikel 35 van de Kaderwet ZBO.

Voorziening Juridische claims

In de jaarrekening is een voorziening juridische claims opgenomen inzake te verwachte kosten vanwege claims, geschillen en rechtsgedingen. De omvang van de voorziening is bepaald naar de beste schatting van het bedrag waarvoor het COA de claims kan afwikkelen.

Voorziening zorgkosten

Aangezien zorgleveranciers het wettelijke recht hebben om tot 5 jaar na afloop van het jaar van behandeling facturen in te dienen, wordt een voorziening gevormd voor de nog te verwachte kosten die betrekking hebben op behandelingen die in 2018 of in oudere jaren aan bewoners geleverd zijn.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de verwachte gebruiksduur van deze activa ten gunste van de rekening van baten en lasten gebracht.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.5.2. Grondslagen voor resultaatbepaling

Bijdrage ministerie van JenV

Opvang asielzoekers

Het COA wordt gefinancierd volgens de COS-systematiek. Volgens deze systematiek wordt de bijdrage van het ministerie van Justitie en Veiligheid enerzijds vastgesteld volgens een aantal overeengekomen producten, vermenigvuldigd met de kostprijs van het product ($p \cdot q$ model). Anderzijds gelden voor de kosten van regelingen, de projectkosten en overige kostenposten specifieke afspraken. De kosten van de regelingen worden afgerekend op grond van werkelijke kosten. De projectkosten worden afgerekend volgens de projectregeling.

Overige baten

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van activa worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper.

Bij de Europese subsidieprojecten worden de baten gedurende het project verantwoord voor het deel waarvoor redelijke zekerheid bestaat dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Dit houdt in dat de baten en indien van toepassing de resultaten aan de subsidiekosten gemaakt worden.

Lasten

Lasten welke hun oorsprong vinden in het verslagjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden ten laste van het resultaat gebracht op basis van de geschatte gebruiksduur en vanaf het moment dat het betreffende actief beschikbaar is voor gebruik.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en van het ministerie van Financiën ontvangen (te ontvangen) en betaalde (te betalen) interest.

Bijzondere resultaten krimp

In de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2017 zijn afspraken gemaakt over de kosten van groei en krimp. Deze afspraken leiden er toe dat de kosten en baten van krimp uit oude jaren volledig voor rekening voor de opdrachtnemer komen. Voor de krimpkosten naar aanleiding van de krimpbesluiten in 2017 zijn separate afspraken gemaakt en deze kosten komen in 2017 volledig voor rekening van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

In de Bekostigingsafspraken 2018 is echter opgenomen dat het COA conform de gemaakte afspraken in eerste aanleg verantwoordelijk is voor het operationeel en financieel realiseren van groei en krimp. Bij groei en of krimp treedt het COA in overleg met het ministerie over de ontstane situatie en de te ondernemen activiteiten (artikel 17 lid 2, wet op COA). Dit leidt ertoe dat de krimpkosten 2018 volledig voor rekening van het COA komen.

2.5.3 Grondslagen voor opstelling voor opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Deze gaat uit van het resultaat na resultaatsbestemming gecorrigeerd met kosten die geen uitgaven zijn en voor mutaties in het werkkapitaal.

2.6 Toelichting op de balans

2.6.1 Immateriële vaste activa

Gedurende 2018 is € 1,3 miljoen (2017: € 0,8 miljoen) geïnvesteerd in immateriële vaste activa, met name bestaande uit zelfontwikkelde en gekochte software. Na afschrijving resteert ultimo 2018 een boekwaarde van € 1,8 miljoen (2017: € 2,2 miljoen).

Immateriële vaste activa (bedragen in € 1.000)	Software en maatwerk	Activa in aanbouw	Totaal
Stand per 31 december 2017			
Verkrijgingsprijs	7.438	816	8.254
Cumulatieve afschrijvingen	-6.006	-	-6.006
Cumulatieve afwaarderingen	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2017	1.432	816	2.248
Mutaties 2018			
Investeringsen	1.292	-327	965
Afschrijvingen	-1.391	-	-1.391
Afwaarderingen	-	-	-
Verkrijgingsprijs desinvesteringen	-2.588	-	-2.588
Afschrijvingen desinvesteringen	2.588	-	2.588
Afwaarderingen desinvesteringen	-	-	-
Totaal mutaties 2018	-99	-327	-426
Stand per 31 december 2018			
Verkrijgingsprijs	6.142	489	6.631
Cumulatieve afschrijvingen	-4.809	-	-4.809
Cumulatieve afwaarderingen	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2018	1.333	489	1.822

De activa in aanbouw betreffen investeringen in lopende ICT-projecten die ultimo verslagjaar nog onderhanden zijn.

In de categorie Activa in aanbouw is zichtbaar dat de investeringen negatief worden gepresenteerd ter hoogte van € 0,3 miljoen. Het COA evalueert jaarlijks de lopende projecten. Indien projecten geen grond hebben voor activering, presenteert het COA deze projecten als kosten.

2.6.2 Materiële vaste activa

Onderstaande tabel toont het verloop van de materiële vaste activa.

Materiële vaste activa (bedragen in € 1.000)	Grond en terreinen	Bedrijfsgebouwen				Andere vaste bedrijfsmiddelen			Activa in aanbouw	Totaal
		Gebouwen permanent	Semi permanent	Brand- werendheid	Bedrijfs- gebouwen	Ov. bedrijfs- middelen	Functionele aanpassing	Bedrijfs- middelen		
Stand per 31 december 2017										
Verkrijgingsprijs	28.042	281.219	203.131	37.377	521.727	49.018	86.932	135.950	28.912	714.631
Cumulatieve afwaarderingen	-832	-6.309	-5.292	-1.627	-13.228	-718	-4.635	-5.353	-	-19.413
Cumulatieve afschrijvingen	-	-70.610	-131.161	-32.176	-233.947	-25.594	-47.025	-72.619	-	-306.566
Boekwaarde per 31 december 2017	27.210	204.300	66.678	3.574	274.552	22.706	35.272	57.978	28.912	388.652
Mutaties 2018										
Investeringsprijs	-	20.134	12.894	-	33.028	4.398	3.061	7.459	-23.759	16.728
Investeringsprijs in ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-	10.696	10.696
Afwaardering	-	613	-	-132	481	-168	743	575	-	1.056
Afschrijvingen	-	-11.584	-13.904	-2.633	-28.121	-11.603	-16.624	-28.227	-	-56.348
Desinvesteringen	-	-	-28.310	-6.435	-34.745	-4.471	-27.856	-32.327	-	-67.072
Afwaarderingen desinvesteringen	-	-	3.355	730	4.085	117	2.186	2.303	-	6.388
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	19.931	5.705	25.636	4.506	23.099	27.605	-	53.241
Totaal mutaties 2018	-	9.163	-6.034	-2.765	364	-7.221	-15.391	-22.612	-13.063	-35.311
Stand per 31 december 2018										
Verkrijgingsprijs	28.042	301.353	187.715	30.942	520.010	48.945	62.137	111.082	15.849	674.983
Cumulatieve afwaarderingen	-832	-5.696	-1.937	-1.029	-8.662	-769	-1.706	-2.475	-	-11.969
Cumulatieve afschrijvingen	-	-82.194	-125.134	-29.104	-236.432	-32.691	-40.550	-73.241	-	-309.673
Boekwaarde per 31 december 2018	27.210	213.463	60.644	809	274.916	15.485	19.881	35.366	15.849	353.341

Investerings

In 2018 heeft het COA voor ruim € 33 miljoen geïnvesteerd in bedrijfsgebouwen. In overige bedrijfsmiddelen, zoals bijvoorbeeld ICT voorzieningen is voor € 7,5 mln geïnvesteerd. Uit het bedrag van de investeringen in de kolom activa in aanbouw blijkt dat een groot deel van de investeringen in 2018 nog niet is afgerond maar nog onderhanden is. De totale boekwaarde is eind 2018 met € 35,3 miljoen afgenomen ten opzichte van 2017. Dit komt doordat door de krimp de desinvesteringen en afschrijvingen hoger zijn geweest dan de nieuwe investeringen.

Onder de bedrijfsgebouwen zijn de categorieën gebouwen permanent, gebouwen semipermanent en brandwerendheid opgenomen, voor een totale boekwaarde per 31 december 2018 van € 274,9 miljoen (2017: € 274,6 miljoen).

De overige bedrijfsmiddelen omvatten de categorieën overige bedrijfsmiddelen en functionele aanpassingen, voor een totale boekwaarde per 31 december 2018 van € 35,4 miljoen (2017: € 58,0 miljoen). In de overige bedrijfsmiddelen is de voorraad inventaris opgenomen voor de eerste inrichting van nieuwe locaties. Deze worden afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Bij het opstellen van de Jaarrekening 2018 is geconstateerd dat de voorraad inventaris te laag was gewaardeerd in eerdere jaarrekeningen. De terugname is prospectief verwerkt in de Jaarrekening 2018.

Desinvesteringen

De desinvesteringen hebben betrekking op materiële vaste activa van locaties die in het afgelopen jaar zijn afgestoten.

Waardering

Er zijn vijf locaties die per ultimo boekjaar leegstaan. Deze locaties zijn op basis van taxatierapporten gewaardeerd tegen grondwaarde. De opstallen zijn volledig afgeschreven.

2.6.3 Vorderingen

Overige vorderingen

De overige vorderingen ad € 2,6 miljoen (2017: € 1,0 miljoen) betreffen vorderingen met een looptijd korter dan 1 jaar.

Overlopende activa

De post overlopende activa ultimo 2018 bedraagt € 21,1 miljoen (2017: € 24,4 miljoen) en bestaat onder meer uit vooruitbetaalde huurkosten van accommodaties en voorschotten aan leveranciers. De overlopende activa zijn overwegend kortlopend (< 1 jaar).

2.6.4 Liquide middelen

De liquide middelen zijn als volgt uitgesplitst.

Liquide middelen		
(bedragen in € 1.000)	2018	2017
Ministerie van Financiën	114.781	148.490
Bank	-	-
Kas	40	47
Totaal	114.821	148.537

Ministerie van Financiën

Het COA voert een wettelijke taak uit waarvoor publieke middelen worden ontvangen, als gevolg daarvan schatkistbankiert het COA bij het Ministerie van Financiën. Iedere dag wordt het saldo op de rekening van het COA door het ministerie afgeroomd en op een rekening courant geplaatst. De gelden staan echter direct tot beschikking van het COA en worden derhalve als liquide middelen gepresenteerd.

2.6.5 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de egalisatiereserve (algemene risicobuffer) en de wettelijke reserve ontwikkelingskosten en diverse bestemmingsreserves. Het eigen vermogen moet de gekwantificeerde specifieke risico's (kosten van normale groei en normale krimp) dekken, evenals de algemene risico's uit de normale bedrijfsvoering (bijvoorbeeld als gevolg van veranderde wetgeving).

Egalisatiereserve

Het COA heeft een gezond eigen vermogen nodig om risico's in de bedrijfsvoering te dragen. In de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2018 (Integraal Document) is vastgelegd dat het totaal van de egalisatiereserve maximaal 5%, dan wel minimaal 1% is van de gemiddelde omzet over de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. In 2018 is het vermogen dat JenV kan opeisen opgenomen onder de kortlopende schulden.

Het verloop van de egalisatiereserve gedurende het boekjaar ziet er als volgt uit:

Egalisatiereserve (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Stand per 1 januari	39.592	7.861
Mutatie wettelijke reserve ontwikkelingskosten	57	5.890
Vrijval bestemmingsreserve vastgoed	-	41.408
Bestemming resultaat	30.562	4.283
Vermogen ter beschikking aan JenV	-32.666	-19.850
Stand per 31 december	37.545	39.592

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten

Conform Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek wordt een wettelijke reserve gevormd uit hoofde van zelfontwikkelde software. Deze wettelijke reserve valt vrij naar gelang de boekwaarde van het actief vermindert. In 2018 heeft er zowel een dotatie als een vrijval als gevolg van afschrijving en afwaardering plaatsgevonden, beiden van beperkte omvang.

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Stand per 1 januari	429	6.319
Investeringen	85	44
Vrijval als gevolg van afschrijvingen en afwaarderingen	-142	-5.934
Stand per 31 december	372	429

Bestemmingsreserves

Het COA kent de volgende bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserve generatiepact

Voor medewerkers die binnen vijf jaar de AOW gerechtigde leeftijd bereiken is een generatieregeling van toepassing omdat de AOW gerechtigde leeftijd is toegenomen van 65 naar 67 jaar. Deelname aan de regeling is vrijwillig. Voor de kosten die hiermee gepaard gaan heeft het COA een reserve gevormd.

Bestemmingsreserve modernisering IBIS

Deze reserve is in overleg met de eigenaar gevormd. Aanvankelijk was het plan om het systeem IBIS te vervangen, inmiddels is na onderzoek en nadere analyse het plan om IBIS de komende jaren te moderniseren.

Bestemmingsreserve AVG

Onderdeel van het primaire proces van het COA is het registreren van persoonsgegevens. Om te voldoen aan de eisen van de AVG is een gespecialiseerd team samengesteld. Voor het inrichten van de systemen en alle daaruit voortvloeiende acties is een bestemmingsreserve gevormd.

Bestemmingsreserve veranderend speelveld

In overleg met de eigenaar is een reserve gevormd om de kosten te dekken van deze organisatieontwikkeling.

Bestemmingsreserve voorgenomen krimp

Deze reserve is gevormd om de laatste acties ten behoeve van de eerder ingezette krimp in 2018 verder af te ronden.

Bestemmingsreserve flexibilisering asielketen

Er is een inschatting gemaakt van de kosten die gepaard gaan met het leveren van een bijdrage aan de deelprogramma's en onderwerpen van het programma flexibilisering asielketen. Aangezien deze extra personele inzet niet opgevangen kan worden in de reguliere begroting van de units wordt hiervoor een reserve gevormd om deze kosten uit te financieren.

Bestemmingsreserve reservecapaciteit

De afspraak met de eigenaar is dat het COA de ruimte heeft om 2.000 plaatsen reservecapaciteit aan te houden. Gezien de beperkte financiële ruimte in de JenV begroting zijn hiervoor vooralsnog geen middelen toegekend. De kosten die verbonden zijn aan de reservecapaciteit kunnen afgedekt worden door middel van deze bestemmingsreserve.

Het verloop van de bestemmingsreserves gedurende het boekjaar ziet er als volgt uit:

Bestemmingsreserves (bedragen in € 1.000)	Stand per 31-12-2017	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Stand per 31-12-2018
Generatiepact	2.000	-	-17	-	1.983
IBIS	8.500	-	-	-	8.500
AVG	4.300	-	-811	-	3.489
VerS	3.000	2.500	-2.198	-	3.302
Voorgenomen krimp	5.000	-	-5.000	-	-
Flexibilisering asielketen	-	1.700	-	-	1.700
Reservecapaciteit	-	12.000	-	-	12.000
Totaal	22.800	16.200	-8.026	-	30.974

Egalisatiereserve

Ten aanzien van de grenzen aan de egalisatiereserve is in de Bekostigingsafspraken afgesproken dat indien de grens van 5% wordt overschreden, het meerdere wordt teruggestort.

2.6.5.1 Vaststelling resultaatbestemming 2017

Op 6 juni 2018 is de vaststelling van de jaarrekening door het ministerie van JenV ontvangen en daarmee is de bestemming van het resultaat 2017 vastgesteld.

2.6.5.2 Voorstel resultaatbestemming 2018

Het resultaat voor resultaatbestemming 2018 bedraagt € 38,7 miljoen. Voorgesteld wordt dit resultaat als volgt te verwerken:

- -/- € 8,0 miljoen onttrekken aan bestemmingsreserves
- -/- € 2,1 miljoen verlagen egalisereserve
- € 16,2 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves
- € 32,6 miljoen ter beschikking te stellen aan het ministerie van Justitie en Veiligheid

Vooruitlopend op de vaststelling van deze bestemming door de eigenaar is deze bestemming als zodanig verwerkt in de financiële verantwoording 2018.

2.6.6 Voorzieningen

De volgende tabel toont het verloop van de diverse voorzieningen. Per voorziening zijn de mutaties opgenomen en is aangegeven welk deel van voorziening een looptijd heeft korter dan 1 jaar en welke deel van de voorziening een looptijd heeft van meer dan 1 jaar. Jaarlijks vindt een herijking plaats van de voorzieningen.

Voorzieningen (bedragen in € 1.000)	Stand per 31-12-2017	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Stand per 31-12-2018	< 1 jaar	> 1 jaar
Reorganisatievoorziening	401	-	-391	-10	-	-	-
Wachtgeldvoorzieningen	8.134	374	-2.800	-477	5.231	1.686	3.545
Krimpvoorziening	42.781	11.144	-21.604	-15.906	16.415	8.377	8.038
Voorziening Juridische claims	2.800	678	-1.648	-319	1.511	1.511	-
Voorziening zorgkosten	40.480	39.562	-34.409	-4.578	41.055	34.897	6.158
Totaal	94.596	51.758	-60.852	-21.290	64.212	46.471	17.741

Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening is bedoeld voor de financiering van wachtgeldverplichtingen, salarissen en outplacementkosten, frictiekosten en overige specifiek benoemde reorganisatiekosten, voortkomend uit toekomstige organisatorische reorganisaties, niet zijnde krimp.

Wachtgeldvoorzieningen

Deze voorziening heeft betrekking op kosten die verband houden met wachtgeldverplichtingen uit reorganisaties uit het verleden.

Krimpvoorziening

Deze voorziening omvatten de personeels- en huisvestingskosten die uit krimpbesluiten voortvloeien. In maart 2018 is een krimpbesluit genomen. Door de effectuering van de genomen besluiten in 2017 en 2018 daalt de voorziening met € 26,4 miljoen (2017: + € 42,9 miljoen).

Voorziening Juridische claims

Het COA wordt geconfronteerd met claims en juridische geschillen als gevolg van de reguliere bedrijfsvoering en krimp. De kosten die hieruit voortkomen komen ten laste van het COA.

Voorziening Zorgkosten

De zorgkosten zijn gebaseerd op de uitgaven die in 2018 gedaan zijn ten behoeve van geleverde zorg en een inschatting van de facturen die nog zullen worden ontvangen voor behandeling van bewoners die in 2018 en eerder hebben plaatsgevonden. Zorgleveranciers hebben het wettelijke recht om 5 jaar na afloop van het jaar van behandeling facturen in te dienen. De zorgkosten zijn dus op een inschatting gebaseerd, uiteraard net als voorgaande jaren. Bijzonder aan dit jaar is dat wij na Europese aanbesteding een nieuwe leverancier van zorgdiensten hebben. Deze leverancier heeft nog geen omvangrijke gegevens van het gebruik van zorgdiensten door onze bewoners.

De inschatting van de zorgkosten 2018 is voornamelijk gebaseerd op de ontvangen facturen over het eerste half jaar van 2018, daar waar de inschatting is dat er nog nauwelijks facturen te verwachten zijn over dat eerste half jaar. Voor een tweetal zorgkostensoorten, namelijk medische specialistische zorg (MSZ) en geestelijke gezondheidszorg (GGZ) zijn er in 2018 nog weinig facturen ontvangen. Dit is bekend en gebruikelijk in de branche. De inschatting voor deze twee kostensoorten is daarom gebaseerd op een mix van het historisch gebruik door onze bewoners, de gemiddelde historische kosten van 2017 rekening houdend met een indexatie.

Een bijkomende onzekerheid is de wijziging in de samenstelling van de bewoners en het langere verblijf in de Pol. In 2018 is het merendeel van de bewoners anders dan degenen die in 2017 aanwezig waren. Deze personen hebben niet eenzelfde zorgverbruik, hetgeen de inschatting van de zorgkosten MSZ en GGZ bemoeilijkt. De uiteindelijke kosten 2018 zullen afwijken van de gemiddelde historische kosten. De onzekerheid hierbij is niet goed te kwantificeren, maar de verwachting is dat deze niet materieel zullen zijn.

Wij hebben externe onafhankelijke experts een oordeel gevraagd over de inschatting van de (verwachte) zorgkosten en zij komen net als wij tot de conclusie dat deze aanvaardbaar zijn.

2.6.7 Langlopende schulden

Ministerie van Financiën

Ministerie van Financiën (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Leningen > 1jr.	212.320	238.240

Leningen en schulden worden opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Er zijn in 2016 ter dekking van omvangrijke investeringen vier leningen afgesloten van in totaal € 293 miljoen:

- € 73 miljoen met een looptijd van 8-1-2016 tot 17-12-2040 en een rentepercentage 1,17%;
- € 100 miljoen met een looptijd van 1-11-2016 tot 30-10-2036 en een rentepercentage 0,32%;
- € 60 miljoen met een looptijd van 1-11-2016 tot 30-10-2026 en een rentepercentage 0,06%;
- € 60 miljoen met een looptijd van 15-12-2016 tot 15-12-2021 en een rentepercentage 0,0%.

In 2018 is € 25,9 miljoen afgelost op deze leningen en er zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

Van de leningen van het Ministerie van Financiën heeft € 25,9 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar; € 103,7 miljoen een looptijd van tussen 1 en 5 jaar en € 134,6 miljoen een looptijd langer dan 5 jaar.

2.6.8 Kortlopende schulden en overlopende passiva

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

De balanspost Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van € 0,5 miljoen (2017: +/- € 1,5 miljoen) kan als volgt worden gespecificeerd:

Schuld aan ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid							
(bedragen in € 1.000)	Saldo		Voor- schotten	Bijdrage DI&I	Uitbetaling asielger.	Bijdrage kosten	Saldo 31-12-2018
	31-12-2017	Afrekening					
Maatschappelijke begeleiding	3.421		7.800		-10.903		318
Bijdrage apparaatskosten	-2					-57	-59
Vorbereiden op inburgering	-3.027	3.027	11.385	-11.097			288
Vroege integratie en participatie	1060		1.337	-2.394			3
Project Taalles	54		242	-353			-57
Totaal	1.506	3.027	20.764	-13.844	-10.903	-57	493

Zie bijlage 5 voor een verdere uitsplitsing van de afrekening.

Ministerie van Justitie en Veiligheid (Directie Regie Migratieketen)

De schuld aan het ministerie van JenV kan als volgt worden gespecificeerd:

Schuld aan het ministerie van Justitie en Veiligheid					Bijdrage DRM	Overschot	Stand per 31-12-2018
(bedragen in € 1.000)	Stand per 31-12-2017	Afrekening 2017	Voorschot 2018				
Uitvoering	-37.591	37.591	530.939	532.451			-1.512
Regelingen	-1.517	1.517	10.967	7.549			3.418
Krimptvergoeding	19.545	-19.545	-	-8.962			8.962
Overige kosten en kortingen	21.836	-21.836	64.256	63.927			329
DRM reguliere subsidie	2.273	-2.273	606.162	594.965			11.197
BRP-straat	429	-20	-	-449			858
DRM projecten	429	-20	-	-449			858
Subtotaal overlopende post / schuld opdrachtge	2.702	-2.293	606.162	594.516		-	12.055
Eigen Vermogen ter beschikking eigenaar	19.850	-19.850	-	-		32.666	32.666
Totaal	22.552	-22.143	606.162	594.516		32.666	44.721

Zie bijlage 1 voor een nadere uitsplitsing.

Ministerie van Financiën (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Rekening-courant	-	-
Leningen < 1 jr.	25.920	25.920
Totaal	25.920	25.920

Er zijn in 2016 vier leningen afgesloten van in totaal € 293 miljoen (zie paragraaf 2.6.8); dit betreft het gedeelte met een looptijd korter dan 1 jaar.

Belastingen en sociale premies

Belastingen en sociale premies (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Loonbelasting	7.653	11.613
BTW	2	56
Totaal	7.655	11.669

De loonbelasting in 2018 is lager dan in 2017 doordat het personeelsbestand met 15% is afgenomen.

Crediteuren

Crediteuren (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Crediteuren	4.238	2.256

De doorlooptijd van een inkoopfactuur bedraagt over 2018 gemiddeld 17,3 dagen (2017: 21 dagen). In 2018 is 91 % van de inkoopfacturen binnen 30 betaald (2017: 88,0%)

Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overige schulden en overlopende passiva (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Nog te betalen personeelskosten	8.537	10.947
Overige schulden en overlopende passiva	56.677	94.354
Totaal	65.214	105.301

Onder de overige schulden en overlopende passiva zijn opgenomen de nog te ontvangen facturen voor geleverde goederen en diensten van € 20,5 miljoen (2017: € 16,5 miljoen), hiervoor is een prestatieverklaring getekend. Een bedrag van € 18,7 miljoen heeft betrekking op de egalisatierekeningen, deze omvat investeringen die het ministerie van JenV destijds *à fonds perdu* heeft gefinancierd. Aanwending van de egalisatierekeningen vindt plaats door reguliere afschrijvingskosten op betreffende activa hiermee te verrekenen. In geval van desinvestering wordt de volledige boekwaarde van het actief verrekend met de egalisatierekening investeringen. Het resterende bedrag in de post overige schulden en overlopende passiva heeft betrekking op een raming van kosten die nog betaald moeten worden maar waarvan de exacte omvang pas op een later moment definitief bepaald kan worden.

2.6.9 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen (bedragen in € 1.000)	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Huur Kantoren	2.419	10.450
Huur Centra	74.710	76.507
DBM contracten	4.771	4.710
ICT-kosten	671	1.099
Lease-auto's	1.946	2.613
Totaal	84.517	95.379

De looptijd van de niet in de balans opgenomen verplichtingen is in onderstaande tabel uitgesplitst:

Looptijd niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen (bedragen in € 1.000)	totaal	vervalt in		vervalt na
		2019	2020-2023	2023
Huur Kantoren	2.419	2.294	125	
Huur Centra	74.710	28.568	40.923	5.219
DBM contracten	4.771	698	3.068	1.005
ICT-kosten	671	393	278	-
Lease-auto's	1.946	938	1.008	-
Totaal	84.517	32.891	45.402	6.224

De post 'huur centra' omvat huur van grond en gebouwen, caravans en woningen. De ICT-kosten omvatten uitsluitend de verplichtingen voor printersystemen. Voor de herontwikkeling van de locaties Dronten, Luttelgeest en Ter Apel zijn zogenoemde Design Build Maintain contracten afgesloten. De opgenomen verplichting betreft de Maintain component.

Het COA is in 2018 investeringsverplichtingen aangegaan voor 2019 en verder ten bedrage van € 3,9 miljoen. Deze investeringsverplichtingen hebben voornamelijk betrekking op nieuwbouw en herontwikkeling van asielzoekerscentra.

2.7 Toelichting op de rekening van baten en lasten

2.7.1 Toelichting baten

De baten zijn opgebouwd uit verschillende subsidiestromen. De subsidiebijdrage van het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt grotendeels verstrekt door de directie Regie Migratieketen (DRM). Het COA krijgt inkomsten als vergoeding voor reguliere producten (op basis van de productenklapper), voor programmakosten van regelingen en voor overige kosten en kortingen waarover aanvullende afspraken zijn gemaakt. Daarnaast verstrekt DRM projectsubsidies.

Onder de overige baten vallen o.a. de bijdragen van het ministerie SZW in het kader van de inburgering van vergunninghouders. Ook eventuele baten uit Europese subsidies evenals de vrijval van de egalisatierekening als gevolg van afschrijvingen, afwaarderingen en desinvesteringen en de opbrengst uit de verkoop van onroerende zaken vallen onder de overige baten.

2.7.1.1 Baten opdrachtgever Directie Regie Migratieketen (excl. krimp)

Bij brief van 2 november 2017, kenmerk 2146288, heeft het COA de beschikking voor 2018 ontvangen ten bedrage van € 511,0 miljoen. De beschikking is gebaseerd op 16.700 asielzoekers (zie ook Bijlage 1: Afrekening 2018).

Gezien de hogere bezetting dan de oorspronkelijke bestelling is op 22 oktober 2018 een eerste aanvullende beschikking ontvangen, met kenmerk 2347428. Met deze beschikking is de subsidie met € 60,7 miljoen verhoogd. Deze aanvullende beschikking is gebaseerd op 19.696 asielzoekers. Op 13 december is vervolgens een tweede aanvullende beschikking ontvangen, daarin werd de subsidie met € 34,4 miljoen verhoogd. Deze aanvullende beschikking was gebaseerd op 21.602 asielzoekers. De totaal toegekende subsidie voor 2018 van de opdrachtgever, directie Regie Migratieketen, komt daarmee uit op € 606,2 miljoen.

De baten opdrachtgever DRM bestaan uit de volgende elementen:

Baten opdrachtgever DRM (excl. Krimp) (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Vergoeding reguliere producten	532.451	540.390
BRP-sstraat	-449	2.938
Overige vergoedingen en kortingen	63.927	148.317
Bijdrage opdrachtgever DRM	595.929	691.645
 Vergoeding programmakosten regelingen	 7.549	 61.966
Bijdrage programmakosten DRM	7.549	61.966
Totaal	603.478	753.611

Vergoeding reguliere producten

De vergoeding wordt bepaald op grond van de gerealiseerde bezetting en aantallen, tegen een vastgestelde kostprijs, op grond van afrekenafspraken zoals vastgelegd in het document Bekostigingsafspraken COA 2018 (Integraal Document). Een positief of negatief resultaat op de uitvoering komt ten gunste of ten laste van het eigen vermogen van het COA. Een specificatie van de vergoeding reguliere producten staat in bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever.

Afrekening projecten DRM

Projectkosten rekent het COA via projectfinanciering, dus buiten de kostprijs, met het ministerie van JenV af. Afrekening vindt plaats volgens de Projectenregeling COA zoals deze op 8 december 2008 is vastgesteld, kenmerk brief 5556223/08/DVB. De regeling heeft tot doel om tot uniforme afspraken te komen over door het COA uit te voeren projecten.

Vergoeding overige kosten en kortingen

In onderstaande tabel staan de bedragen zoals opgenomen in de oorspronkelijke beschikking en realisatie 2018 van de overige kosten en kortingen. Dit zijn kosten en kortingen, waarover afspraken zijn gemaakt in het kostprijsmodel, dan wel die separaat zijn overeengekomen. In de leegstandsvergoeding zijn negen locaties opgenomen die (als gevolg van geen bezetting) een deel van het jaar volledig via de leegstandsvergoeding zijn gefinancierd. Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever geeft een toelichting per onderdeel.

Overige vergoedingen en kortingen (bedragen in € 1.000)	Afrekening Beschikking	
	2018	2018
Jeugdzorg	3.000	3.000
Gesloten gezinsvoorzieningen	283	283
Toeslagenpunt	946	946
Leegstandvergoeding	51.558	49.896
EBTL	7.366	8.000
Relocatie Turkije	703	1.997
Relocatie Griekenland/Italië	71	134
Totaal	63.927	64.256

Vergoeding programmakosten regelingen

Het ministerie van JenV is risicodragend van de regelingen. Dit betekent dat regelingen worden afgerekend op basis van werkelijke kosten. Deze zijn in 2018 in totaal € 7,5 miljoen (2017: € 62,0 miljoen). Het lagere totaalbedrag in 2018 komt doordat het weekgeld vanaf 2018 onder de reguliere vergoeding is opgenomen en niet langer als onderdeel van de kosten voor de Regeling Verstrekkingen Asielzoekers (Rva). Het verantwoorden van deze vergoeding is overeenkomstig de afspraken met het ministerie van JenV en wijkt af van Titel 9 BW 2.

De vergoeding programmakosten staat per regeling in de tabel hieronder. Voor een uitgebreide toelichting op de kosten per regeling wordt verwezen naar paragraaf 2.7.2 (toelichting lasten).

Vergoeding programmakosten regelingen (bedragen in € 1.000)	Afrekening 2018	Afrekening 2017
RVA	2.975	57.194
Uitkeringen aan gemeenten	3.085	2.831
Wooncomponenten	1.224	1.863
Regeling eigen bijdrage asielzoekers (REBA)	-318	-497
Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorie vreemdelingen (RVB)	583	575
Totaal	7.549	61.966

2.7.1.2 Overige baten

De overige baten zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige baten (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Voorbereiden op inburgering	11.097	18.100
Vroege integratie en participatie	2.394	1.791
Project Taalles	353	86
Ministerie SZW	13.844	19.977
Europese subsidies	6.063	-
Europese Commissie	6.063	-
Verkoopopbrengsten	-	511
Doorbelasten kosten	5.022	3.911
Diverse baten	5.022	4.422
Totaal	24.929	24.399

Voorbereiden op inburgering

In opdracht van het ministerie van SZW biedt het COA het programma ‘Voorbereiding op inburgering’ aan om vergunninghouders voor te bereiden op het wonen en leven in de gemeente. De financiering van het programma vindt plaats op basis van het aantal trajecten. Voor 2018 is dit aantal, na een bijstelling in juni, 6.000. Voor de uitvoering van het programma is een voorschot toegekend van € 12,5 miljoen, waarvan € 11,4 miljoen is ontvangen in 2018. Zie ook bijlage 5.

Vroege integratie en participatie

Op 24 februari 2017 heeft het ministerie van SZW een beschikking afgegeven voor het project ‘Vroege integratie & participatie 2017’. In mei 2018 heeft het ministerie ingestemd met een verlenging van de looptijd tot en met 31 december 2018 en is het subsidiebedrag verhoogd tot een totaalbedrag van € 5,2 miljoen. Zie voor meer informatie bijlage 5.

Project taalles voor potentiële vergunningshouders

Op 29 maart 2017 heeft het ministerie van SZW een beschikking afgegeven voor het project 'taalles voor potentiële vergunninghouders'. Op 23 mei 2018 is het subsidiebedrag bijgesteld naar € 472.910 en is de looptijd verlengd 31 december 2018. Zie bijlage 5.

Europese subsidies

Bij de Europese subsidieprojecten worden de baten gedurende het project verantwoord voor het deel waarvoor redelijke zekerheid bestaat dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Dit houdt in dat de baten en indien van toepassing de resultaten aan de subsidiekosten gematcht worden. De verantwoorde baten hebben voor €2,2 miljoen betrekking op 2017. In lijn met RJ 150 is dit prospectief verwerkt in de jaarrekening 2018.

Zie bijlage 4 voor een specificatie per project.

Doorbelaste kosten

Dit betreft de doorbelaste kosten die voortkomen uit dienstverlening aan derden waar het COA een vergoeding voor ontvangt, onder andere huur en detachingsvergoedingen.

2.7.2 Toelichting lasten

2.7.2.1 Personeel en overhead

De volgende tabel geeft het verloop weer van het aantal medewerkers per ultimo boekjaar.

Personeel COA per 31 december	2018		2017		2016	
	FTE	aantal	FTE	aantal	FTE	aantal
COA-personeel vast dienstverband	1.792	1.946	1.820	1.960	1.674	1.808
COA-personeel voor bepaalde tijd	107	118	88	94	828	892
COA-personeel herplaatsingskandidaten	0	0	15	17	0	0
Subtotaal	1.899	2.064	1.922	2.071	2.502	2.700
Externen en uitzendkrachten	726	832	632	726	1.000	1.119
Totaal personele inzet	2.625	2.896	2.554	2.797	3.503	3.819

Aantallen

De gemiddelde ingezette formatie over het jaar 2018 (eindstand 2017 + eindstand 2018 / 2) bedraagt 2.590 fte (2017: 3.028). Wordt de berekening gemaakt op basis van de gemiddelde inzet per 1^e van de maand gedurende het jaar, dan is in 2018 gemiddeld 2.509 fte ingezet en in 2017 gemiddeld 2.963 fte. Per 31 december 2018 wordt 2.625 fte ingezet, hiervan hebben 107 fte een contract voor bepaalde tijd. De stijging van het aantal medewerkers wordt veroorzaakt door de stagnering van de uitstroom, waardoor er meer bewoners moeten worden opgevangen en meer personeel moet worden ingezet.

Gemiddeld over het jaar stijgt de inzet van externen en uitzendkrachten ten opzichte van vorig jaar tot 726 fte. Wordt de berekening gemaakt op basis van de gemiddelde inzet per 1^e van de maand gedurende het jaar, dan is in 2018 gemiddeld 626 fte ingezet en in 2017 gemiddeld 756 fte. Per 31 december 2018 wordt nog 726 fte ingezet. Naar verwachting zal, als de uitstroom blijft stagneren en er nog meer bewoners moeten worden opgevangen, in 2019 de formatie nog verder toenemen.

De uitsplitsing van de personeelskosten ziet er als volgt uit:

Personeel (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Salariskosten	95.558	105.234
Pensioenlasten	8.572	9.856
Sociale lasten	16.159	18.524
Uitzendkrachten en externen	53.941	60.419
Overige personeelskosten	11.212	14.107
Overheadkosten	16.448	22.276
Subtotaal personeel	201.890	230.416
Voorziening Reorganisatie	-83	2.627
Voorziening Sociaal beleidskader	56	259
Subtotaal mutatie voorzieningen	-27	2.886
Totaal	201.863	233.302

Het subtotaal van de personeelskosten ligt € 28,5 miljoen lager dan in 2017. De daling is vooral veroorzaakt door inzet van minder personeel, zowel intern als extern personeel. Dit is het gevolg van de lagere gemiddelde bezetting. De gemiddelde personeelslasten per fte zijn in lijn met 2017. Vanwege herrubricering zijn de vergelijkende cijfers voor boekjaar 2017 aangepast.

Salariskosten

De totale salariskosten zijn € 9,7 miljoen (9,2%) lager dan in 2017. Het aantal medewerkers met een COA dienstverband (onbepaalde en bepaalde tijd) lag in 2018 gemiddeld 14,3% lager dan in 2017. De CAO salarisontwikkeling bedroeg gemiddeld circa 1,8 % ten opzichte van 2017, dit komt met name door de CAO verhoging van 2% die vanaf 1 juli 2018 is doorgevoerd.

Vooraf de groep medewerkers met een contract voor bepaalde tijd is sterk afgenomen. Zij zijn in het algemeen lager ingeschaald dan medewerkers met een vast dienstverband, waardoor de gemiddelde salariskosten per medewerker stijgen.

Pensioenen

De door het COA-personeel opgebouwde rechten voor ouderdomspensioen zijn berekend op basis van middelloon, wat betekent dat sprake is van een toegezegde pensioenregeling. De pensioenen zijn ondergebracht bij het pensioenfonds Zorg en Welzijn. In het geval van een tekort bij het pensioenfonds Zorg en Welzijn rust bij het COA als werkgever geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Derhalve worden de betaalde pensioenpremies als pensioenkosten verantwoord. Op basis van het 4^e kwartaalbericht van het pensioenfonds Zorg en Welzijn bedraagt de beleidsdekkingsgraad per ultimo 2018 101,3%. Dit is 2,7 procentpunten hoger dan ultimo 2017. De actuele dekkingsgraad (berekenningswijze 2014 en eerder) bedraagt 97,5%. Dit is 3,6 procentpunten lager dan ultimo 2017.

De daling van de pensioenlasten wordt veroorzaakt door een lager aantal medewerkers met een COA-dienstverband (kosten pensioenen circa 8,9% van de salariskosten).

Sociale lasten

De kosten van de sociale lasten zijn in 2018 afgenomen met € 2,4 miljoen. Deze daling wordt veroorzaakt door een verlaging van het aantal medewerkers met een COA-dienstverband.

Uitzendkrachten en externen

De kosten voor externe inhuur en uitzendkrachten daalden met € 6,5 miljoen (11%) ten opzichte van 2017. De gemiddelde inzet van uitzendkrachten en externen (fte's) is met 18,2% gedaald ten opzichte van 2017.

Overige personeelskosten

De daling van de overige personeelskosten bedraagt € 2,8 miljoen (20,8%).

Opleidingen HBO opleiding medewerkers AMV	1,4 mln
Loopbaanbudget	0,6 mln
Opbrengsten personeelskosten	<u>0,4 mln</u>
Totaal	2,4 mln

Overhead

De daling van de overheadkosten bedraagt € 6,4 miljoen (29%).

Telefoon en reproductiekosten vanaf 3 ^e kwartaal 2017 in het contract Rijnstraat	1,5 mln
Juridische adviezen	0,95 mln
Overige overhead 2017 tov 2018 verschil van	<u>3,7 mln</u>
Totaal	6,15 mln

Onder de overheadkosten worden ook de accountskosten verantwoord. In 2018 is het COA overgestapt van BDO Audit & Assurance B.V. naar Deloitte Accountants B.V.. In onderstaande tabel is een uitsplitsing van de kosten van de accountants opgenomen. Het COA hanteert voor de accountantskosten de methode dat de lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Voor het deel van de (controle-) werkzaamheden die worden verricht na het boekjaareinde is een overlopende post opgenomen, waarbij een raming van de nog te verwachten kosten is gemaakt.

Accountantskosten (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Onderzoek jaarrekening 2016	-	37
Onderzoek jaarrekening 2017	78	164
Onderzoek jaarrekening 2018	247	-
Andere controle-opdrachten	15	-
Andere niet-controlediensten		-
Totaal	340	201

2.7.2.2 Materieel

De onderstaande tabel toont de uitsplitsing van de materiële kosten.

Materieel (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Huurkosten	40.302	64.473
Facilitaire kosten en kosten van beheer	70.496	104.348
Huisvestingskosten	110.798	168.821
Uitkeringen en verstrekkingen	82.660	40.847
Onderhoud	18.538	28.434
Mutatie voorziening juridische claims	-353	-3.051
Totaal	211.643	235.051

Huurkosten

Ten opzichte van 2017 zijn de huurkosten met € 24,1 miljoen gedaald. De daling wordt veroorzaakt door het sluiten van locaties.

Facilitaire kosten en kosten van beheer

Dit zijn de beheer- en exploitatiekosten van de locaties. Deze kosten bestaan voor een groot deel uit beveiliging, schoonmaak, energie, heffingen, verzekeringen en vuilafvoer. Ook wordt vervanging van (eerste) inrichting (inventaris) hier verantwoord. De daling ten opzichte van 2017 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het sluiten van locaties.

Uitkeringen en verstrekkingen

De kosten uitkeringen en verstrekkingen zijn ten opzichte van 2017 met € 41,8 miljoen toegenomen. Dit komt doordat de weekgelden aan asielzoekers vanaf 2018 onder de materiële kosten zijn opgenomen. De kosten in de categorie uitkeringen en verstrekkingen bestaan daarnaast onder meer uit kosten voor kleinschalige en besloten opvang, tolken- en vertaaldiensten, uitkeringen aan gemeentes in het kader van de (crisis)noodopvang en overige uitkeringen en verstrekkingen aan asielzoekers.

Onderhoudskosten

Dit betreffen onderhoudskosten voor planmatig onderhoud en kosten voor contract- en klachtenonderhoud (KOS). Deze kosten nemen in 2018 net als in 2017 af mede omdat alleen noodzakelijk onderhoud wordt uitgevoerd op locaties die gaan sluiten.

Mutatie voorziening juridische claims

Zie voor een specificatie paragraaf 2.6.6 Voorzieningen.

2.7.2.3 Afschrijvingen en afwaarderingen

De afschrijvingen en afwaarderingen kunnen als volgt worden uitgesplitst:

Afschrijvingen en afwaarderingen		
(bedragen in € 1.000)	2018	2017
Afschrijving MVA gebouwen permanent	10.574	11.354
Afschrijving MVA gebouwen semi-permanent	11.187	15.357
Afschrijving brandwerendheid	693	1.850
Afschrijving functionele aanpassingen	16.574	33.461
Afschrijving overige bedrijfsmiddelen	11.603	17.261
Afschrijving immateriële vaste activa	1.391	5.107
Totaal afschrijvingen	52.022	84.390
Afwaardering immateriële vaste activa	-	-
Afwaardering / desinvestering MVA	26	1.043
Totaal afwaarderingen/desinvestering	26	1.043
Totaal	52.048	85.433

De afschrijvingen, inclusief afwaarderingen, zijn ten opzichte van 2017 met € 33,4 miljoen afgenomen vooral als gevolg van lagere afschrijvingen op functionele aanpassingen, overige bedrijfsmiddelen en immateriële vaste activa.

2.7.2.4 Gezondheidszorg

De zorgkosten zijn gebaseerd op de uitgaven die in 2018 gedaan zijn ten behoeve van geleverde zorg aan bewoners en een inschatting van de facturen die nog niet ontvangen zijn voor zorg die in 2018 geleverd is. Voor de inschatting van de nog te ontvangen zorgkosten wordt verwezen naar paragraaf 2.6.6.

De kosten van gezondheidszorg zijn in onderstaande tabel uitgesplitst.

Kosten gezondheidszorg		
(bedragen in € 1.000)	2018	2017
Medische kosten	94.061	116.219
Tbc-onderzoek	1.218	2.106
Publieke gezondheidszorg	8.919	8.517
Totaal	104.198	126.842

Medische kosten

De medische kosten zijn in 2018 afgenomen met € 22,2 miljoen. Het verschil ten opzichte van 2017 wordt onder andere veroorzaakt door de lagere aantallen bewoners (€ 10 miljoen), de vrijval van zorgkosten en administratiekosten (€ 6 miljoen) uit voorgaande jaren waarmee rekening is gehouden maar die zich niet hebben voorgedaan en de lagere kosten vanwege het nieuwe contract met Arts en Zorg (€ 4,5 miljoen).

Publieke gezondheidszorg (PGA)

De GGD-en voeren voor asielzoekers, net als voor alle overige inwoners in Nederland, de PGA-taken uit. De taken in het dienstenpakket zijn vastgelegd in een overeenkomst tussen het COA en GGD Nederland. De PGA omvat jeugdgezondheidszorg 0-19 jarigen, infectieziektepreventie en –bestrijding, technische hygiënezorg, soa/hiv bestrijding, gezondheidsbevordering/GVO, coördinatie van de zorgketen en openbare geestelijke gezondheidszorg. De kosten zijn in 2018 met € 0,4 miljoen licht gestegen ten opzichte van 2017.

2.7.2.5 Programmakosten regelingen

Onderstaande tabel geeft de werkelijke lasten per regeling weer. De totale lasten 2018 bedragen € 7,5 miljoen. Het verschil met 2017 toen het totaal van de programmakosten € 68,1 miljoen was, komt met name doordat de weekgelden vanaf 2018 onder de materiele kosten vallen en niet meer onder de programmakosten zoals in 2017 het geval was. In 2017 had € 54,3 miljoen van de kosten in de Regeling verstrekkingen asielzoekers betrekking op de weekgelden.

Programmakosten regelingen (bedragen in € 1.000)	2018	2017
Regeling verstrekkingen asielzoekers (RVA)	2.975	57.194
Regeling eigen bijdrage asielzoekers (REBA)	-318	-497
Uitkeringen aan gemeenten	3.085	8.959
Wooncomponenten	1.224	1.863
Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorie vreemdelingen (RVB)	583	575
Totaal	7.549	68.094

Regeling verstrekkingen asielzoekers (RVA)

Op grond van de RVA heeft de asielzoeker recht op een wekelijkse financiële toelage voor voeding, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Daarnaast is er een eenmalige bijdrage voor een zelfkokenpakket en een vergoeding van schoolkosten. De Rva is formeel niet van toepassing op asielzoekers die verblijven op een vrijheidsbeperkende locatie (vbl) en gezinslocatie, deze bewoners krijgen een uitkering analoog aan de Rva.

Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers

De Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers met inkomen en vermogen heeft voor 2018 in een opbrengst geresulteerd van € 0,3 miljoen (2017: € 0,5 miljoen).

Uitkeringen aan gemeenten

De uitkeringen aan gemeenten betreffen twee regelingen: het Faciliteitenbesluit opvangcentra en de OHBA. Het Faciliteitenbesluit is met ingang van 1 januari 2010 gewijzigd, de uitkeringen bedoeld in de artikelen 3 en 4 (koppengeld en wooneenheden) worden via de Decentralisatie uitkering BZK verstrekt, het administratief beheer blijft ongewijzigd. Via de laatste regeling regelt het COA de vergoedingen aan gemeenten voor onderwijshuisvestingsbudgetten.

Wooncomponenten

In 2018 zijn diverse regelingen uitgevoerd met een wooncomponent. De realisatie van de wooncomponenten bedroeg in 2018 € 1,2 miljoen (2017: € 1,9 miljoen).

Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen

De kosten voor de Regeling verstrekkingen aan bijzondere categorieën vreemdelingen (Rvb) zijn ten opzichte van vorig jaar nagenoeg gelijk gebleven.

2.7.2.6 Financieringslasten/(-baten)

De financieringslasten/(-baten) zijn uitgesplitst als volgt:

Financieringslasten/(-baten)		
(bedragen in € 1.000)	2018	2017
Overige rentelasten	1.118	1.171
Totaal	1.118	1.171

De overige rentelasten komen voort uit de volgende leningen die dit jaar zijn afgesloten:

- €73 miljoen ingangsdatum 8-1-2016 met een rente van 1,17%;
- €100 miljoen ingangsdatum 1-11-2016 met een rente van 0,32%;
- €60 miljoen ingangsdatum 1-11-2016 met een rente van 0,06%;
- De lening van € 60 miljoen die op 15-12-2016 is afgesloten brengt geen rentelasten met zich mee.

2.7.2.7 Resultaat krimp

Resultaat krimp		
(bedragen in € 1.000)	2018	2017
Wachtgeldvoorzieningen	173	-1.034
Krimpkosten 2017	8.962	-115.456
Krimpbaten 2017	-8.962	115.456
Krimpkosten 2018	-11.425	-
Krimpbaten 2018	-	-
Resultaat krimp	-11.252	-1.034

Resultaat krimp Opdrachtgever

In de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2018 is ten aanzien van groei en krimp opgenomen dat COA in eerste aanleg verantwoordelijk is voor het operationeel en financieel realiseren van groei en krimp. Bij groei en of krimp treedt het COA in overleg met het ministerie over de ontstane situatie en de te ondernemen activiteiten (artikel 17 lid 2, wet op COA). In tegenstelling tot de krimp 2017 zijn voor de krimp 2018 geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld door de opdrachtgever van JenV.

2.7.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

De mutatie op de kortlopende schulden is exclusief de mutatie in het vermogen ter beschikking eigenaar onder de kortlopende schulden "Ministerie van Justitie en Veiligheid (Directie Regie Migratieketen)". De mutatie in het vermogen ter beschikking eigenaar volgt ná resultaatbestemming. Een nadere toelichting op het kasstroomoverzicht is opgenomen bij de betreffende toelichtingen op de balansposten.

2.7.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op het COA van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. De WNT verstaat onder een topfunctionaris de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon als, voor zover voor ons van belang, bedoeld in artikel 1.2 onderdeel h (zelfstandig bestuursorgaan) van de wet. Voor het COA worden alleen de leden van het bestuur gezien als topfunctionarissen.

Bezoldiging bestuur

De beloningen van de topfunctionarissen voor 2018, zijnde de leden van het bestuur, zijn gespecificeerd in onderstaande tabel. Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor het COA is € 189.000 (2017: 181.000). Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband.

bedragen x € 1	De heer G.J.C.M Bakker	Mevrouw J.H. Helder	De heer P.L. Siebers
Functiegegevens	bestuursvoorzitter	Lid van het bestuur (portefeuille uitvoering)	Lid van het bestuur (portefeuille bedrijfsvoering)
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 01/07	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 74.083,50	€ 124.410,06	€ 126.470,58
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 6.014,40	€ 11.953,20	€ 11.871,84
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 80.097,90</i>	<i>€ 136.363,26</i>	<i>€ 138.342,42</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 93.723,28	€ 189.000	€ 189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 80.097,90	€ 136.363,26	€ 138.342,42
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 80.097,90	€ 136.363,26	€ 138.342,42

Voor de leden van het bestuur wordt het bezoldigingsmaximum 2018, zoals bepaald in de WNT, niet overschreden.

Naast de hierboven vermelde bestuursleden zijn er geen overige topfunctionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.

Den Haag, 16 april 2019

Het bestuur van het COA,

Milo Schoenmaker
voorzitter van het bestuur

Janet Helder
lid van het bestuur

Peter Siebers
lid van het bestuur

3. Overige gegevens

In de bekostigingsafspraken 2018 is opgenomen dat de ‘overige gegevens’ als onderdeel van de jaarverantwoording van het COA opgenomen worden. Dit hoofdstuk bestaat uit de gebeurtenissen na balansdatum en de controleverklaring.

3.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum moeten op basis van de verslaggevingsstandaarden opgenomen worden in de toelichting als onderdeel van de jaarrekening (artikel 2: 380a BW). COA wijkt hier echter van af. Conform de bekostigingsafspraken COA 2018 zijn de gebeurtenissen na balansdatum onderdeel van de overige gegevens.

Na de balansdatum hebben zich geen materiële gebeurtenissen voorgedaan die noodzaken tot een bijstelling van de financiële verantwoording per 31 december 2018.

3.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

VERKLARING OVER DE IN DE FINANCIËLE VERANTWOORDING 2018 OPGENOMEN JAARREKENING 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in deze financiële verantwoording 2018 opgenomen jaarrekening (pagina 1 tot en met pagina 54) een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het eigen vermogen van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling vaststelling Controleprotocol 2005 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2018 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over in alle materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals de Regeling vaststelling Controleprotocol 2005 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005 en de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2018.
2. De rekening baten en lasten over 2018.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN DE FINANCIËLE VERANTWOORDING 2018 OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de financiële verantwoording 2018 (pagina 1 tot en met pagina 54) andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de Regeling vaststelling Controleprotocol 2005 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2018 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden op hebben wij voldaan aan de vereisten als in de Regeling vaststelling Controleprotocol 2005 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2018 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de Nederlandse Standaard 720.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met de Regeling vaststelling Controleprotocol 2005 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2018 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Nederlands recht, waaronder de Regeling vaststelling Controleprotocol 2005 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2018 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Tevens is het bestuur van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de voor het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers relevante wet- en regelgeving, zoals vastgelegd in de Regeling vaststelling Controleprotocol 2005 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

3114596970/2019.065410/ME/2

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur en de toezichthouder zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

3114596970/2019.065410/ME/2

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en toezichthouder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 18 april 2019

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. V.W.J.A. van Stijn RA MGA

3114596970/2019.065410/ME/3

Bijlagen

Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever 2018

Algemeen

Het bijdragerecht (de afrekening) wordt vastgesteld volgens de tussen het ministerie van Justitie en Veiligheid en het COA afgesproken afrekensystematiek in de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2018 (Integraal Document) en het Controleprotocol 2005.

Bij de afrekening wordt onderscheid gemaakt tussen producten en overige kosten. Van belang hierbij is het aantal bestelde producten (opgenomen in de beschikking en de aanvullende beschikkingen) en het gerealiseerde aantal producten. De kosten van de regelingen (onderdeel van de producten) worden afgerekend op grond van de werkelijke kosten. De overige kosten worden in de meeste gevallen op basis van de werkelijke kosten afgerekend. De toelichting op de afrekening gaat hier verder op in.

Aantallen 2018

In de volgende tabel staan de bestelde en gerealiseerde processen/producten die van belang zijn voor de afrekensystematiek.

Aantallen 2018	Initiele bestelling	Eerste aanv. bestelling	Tweede aanv. bestelling	Afrekening	Realisatie	Verreken-eenheid
Proces						
Toelating	2.200	133	1.073	3.479	3.307	Asielzoekers
Opvang	12.104	2.700	789	15.593	15.469	Asielzoekers
Terugkeer	1.876	91	9-	1.958	1.753	Asielzoekers
Amv	520	72	53	654	611	Asielzoekers
	16.700	2.996	1.906	21.684	21.140	
Product						
COL	800	-	23	815	655	Minimale bestelling
POL	1.400	133	1.050	2.664	2.652	Minimale bestelling
AZC	11.308	2.964	869	15.141	15.043	Asielzoekers
IBO	46	-	-	46	22	Minimale bestelling
ZZA / AMG / LRV / GZZA / GVA	750	264-	80-	406	404	Asielzoekers
VBL	356	-	-	356	202	Minimale bestelling
GLO	1.520	91	9-	1.602	1.551	Asielzoekers
POL-AMV	218	78	57	357	350	Minimale bestelling
AMV-binnen AZC	50	3-	7-	39	37	Asielzoekers
AMV-buiten AZC	196	1-	1	202	192	Asielzoekers
Beschermde opvang	56	2-	2	56	32	Asielzoekers
Hervestigde vluchtelingen	750	250-	-	523	523	Instroom hervestigde vluchtelingen
RVB	150		-	150	58	Aantal beschikkingen rvb

In de kolom afrekening staat welk aantal per proces/product wordt afgerekend. Bij een aantal producten wordt rekening gehouden met een minimale bestelling. Bij andere producten is de realisatie alleen leidend als deze hoger is dan de aanvullende bestelling. Daarbij wordt gekeken naar standen op de 1^e van de maand.

In de kolom realisatie staat het aantal werkelijk gerealiseerde processen vermeld en tevens zijn de aantallen van de producten opgenomen.

De bezetting EBTL is niet opgenomen in dit overzicht omdat deze afgerekend worden op basis van werkelijke kosten.

Afrekening 2018

De tabel hieronder toont de kosten per proces, per product en de overige kosten. De aantallen komen overeen met de aantallen in de voorgaande tabel. De kostprijzen zijn afgeleid van het kostprijsmodel, zoals overeengekomen tussen het ministerie van JenV en het COA.

Afrekening 2018 (kostprijzen in €, Kosten in € 1.000)	Beschikking 2018			Aanvul. beschikkingen 2018		Afrekening 2018			Afrekening
	Aantal	Kostprijs	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kostprijs	Kosten	
Proces									
Toelating	2.200	29.358	64.586.800	1.206	28.791.935	3.479	27.318	95.039.073	
Opvang	12.104	22.813	276.132.774	3.489	80.916.319	15.593	22.898	357.049.093	
Terugkeer	1.876	20.637	38.714.244	82	1.254.944	1.958	20.413	39.969.188	
Amv	520	69.024	35.892.378	125	7.616.919	654	67.455	44.115.682	
	16.700	24.870	415.326.196	4.902	118.580.117	21.684	24.727	536.173.036	2.266.723
Producten									
Hervestigde vluchtelingen	750	4.692	3.519.000	-250	-1.206.000	523	4.626	2.419.398	106.398
RVB	150	12.810	1.921.500	-	-3.750	150	12.785	1.917.750	-
Overige									
Relocatie Griekenland / Italië			-		134.000			71.008	-62.992
Relocatie Turkije			-		1.997.000			702.914	-1.294.086
EBTL		8.000.000	-		-			7.365.918	-634.082
Leegstand		79.123.600	-		-29.227.600			51.558.000	1.662.000
Jeugdzorg		-	-		3.000.000			3.000.000	-
Gesloten gezinsvoorzieningen		282.577	-		-			282.577	-
Ziektekosten nareizigers (mvv)		1.907.100	-		-940.100			928.122	-38.878
Toeslagenpunt		946.349	-		-			946.349	-
Programmakosten afrekening werkelijk		-	-		4.989.000			1.560.749	-3.428.251
Ziektekosten afrekening bezetting		-	-		-2.187.000			-2.998.533	-811.533
Subtotaal			511.026.322		95.135.667			603.927.288	-2.234.701
Overlopende post landelijke uitrol BRP straat			409.246					-448.918	-858.164
Subtotaal			511.435.568					603.478.370	-3.092.865
Krimpkosten overig			-		-			-8.962.626	-8.962.626
Totaal			511.435.568					594.515.744	-12.055.491

Bij de afrekening zijn de afgerekende aantallen en de kostprijzen van belang. Dit betekent dat de opbrengsten niet afhangen van de werkelijke kosten in 2018. Een positief of negatief resultaat op de uitvoering komt ten gunste of ten laste van het eigen vermogen van het COA. Het COA kent meerdere producten voor verschillende doelgroepen. Per proces volgt een korte omschrijving en voor welke doelgroep dit product bestemd is.

Proces Toelating

Het proces toelating bestaat uit de twee producten COL en POL. Tijdens het proces toelating verblijven de vreemdelingen eerst in de COL (centrale ontvangstlocatie), zij melden zich bij een aanmeldbalie van de IND. De AVIM registreert de vreemdeling, verricht identificatieonderzoek en neem reis- en andere documenten in. Zo spoedig mogelijk na registratie door AVIM wordt de vreemdeling op TBC onderzocht. Vervolgens gaan vreemdelingen naar de POL (proces opvanglocatie). In de POL verblijven de vreemdelingen gedurende de resterende dagen van de rust- en voorbereidingstermijn (RVT) en tijdens de algemene asielprocedure (AA).

Proces opvang

In het proces opvang zijn de volgende modaliteiten opgenomen.

- Asielzoekerscentra (AZC); Hier verblijven zowel verblijfsgerechtigden die in afwachting zijn van een woning als asielzoekers die in de verlengde procedure zitten. Het grootste deel van de asielzoekers verblijft in een AZC en brengt daar ook de langste tijd door.

- Intensief begeleidende opvang (IBO). Hier worden asielzoekers opgevangen met ernstig overlastgevend gedrag. Opvang vindt plaats op basis van indicatiestelling door een COA-interne plaatsingscommissie.
- Extra Beleiding en Toezichtlocatie (EBTL). Plaatsing is niet vrijwillig en gebeurt op basis van een opgelegde maatregel als gevolg van het veroorzaken van overlast in een opvanglocatie.
- Zelfzorgarrangement, Logeerregeling vergunninghouders, Administratief geplaatsten en Gemeentelijke Versnellingsarrangement (ZZA, LRV, AMG, GVA). Iedere asielzoeker in deze modaliteiten ziet op vrijwillige basis af van onderdak bij het COA, dan wel verblijft vanwege medische noodzaak of detentie buiten een opvangvoorziening van het COA. Bij de modaliteit GVA is geen sprake van vrijwilligheid.

Proces Terugkeer

Tijdens het proces Terugkeer verblijven vreemdelingen in een Vrijheidsbeperkende locatie (VBL) of in een Gezinslocatie (GLO). Plaatsing in een GLO of VBL gebeurt uitsluitend wanneer bewoners zijn uitgeprocedeerd en het recht op opvang is beëindigd. Het voorzieningenniveau is soberder dan in reguliere opvangcentra.

Proces Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV)

Hier verblijven alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv), ouder dan 4 jaar en jonger dan 18 jaar. Voor kinderen t/m 14 jaar wordt in eerste instantie bekeken of plaatsing in een gezinsopvang onder verantwoordelijkheid van Nidos mogelijk is. Deze vorm van opvang valt niet onder het product AMV en niet onder verantwoordelijkheid van het COA. Kinderen die niet plaatsbaar zijn in gezinsopvang worden opgevangen door het COA.

In het product amv zijn de volgende modaliteiten opgenomen:

- Procesopvanglocatie AMV (POL-AMV)
- Kleinschalige woonvoorziening binnen AZC (RGO 1)
- Kleinschalige woonvoorziening buiten AZC (RGO 2)
- Beschermde Opvang (BO)

Producten

Hervestigde vluchtelingen

De productieomschrijving valt uiteen in 2 delen:

- werkzaamheden van het COA in het land van vertrek en opvang en begeleiding gedurende de eerste 48 uur na aankomst in Nederland uitgevoerd door het COA.
- inreizen van de hervestigde vluchtelingen uitgevoerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) onder regie van het COA.

De doelgroep betreft vluchtelingen die op voordracht van de UNHCR en op uitnodiging van de Nederlandse regering tot Nederland worden toegelaten.

Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen (Rvb)

De Rvb voorziet in een financiële toelage en dekking van medische kosten voor een aantal categorieën vreemdelingen die, ondanks rechtmatig verblijf, geen recht hebben op Rva of andere verstrekkingen van de overheid. Op grond van de Rvb wordt voor deze categorieën vreemdelingen voorzien in de noodzakelijke bestaansvoorwaarden.

Overige

Relocatie Vluchtelingen

Vluchtelingen die op grond van een besluit van de Raad van de Europese Unie op het gebied van internationale bescherming herplaatst worden naar Nederland. In 2018 ging het om 156 vluchtelingen: 129 uit Italië, 7 uit Griekenland en 20 uit Malta.

EBTL

Op verzoek van het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn eind 2017 twee Extra Begeleidings- en Toezichtslocaties geopend. De EBTL is een specifieke opvanglocatie die is bedoeld voor de opvang van overlastgevende asielzoekers die recht hebben op opvang. Doel van de EBTL is om overlastgevers te confronteren met hun gedrag en dit bij te stellen. En om de veiligheid en rust te borgen op de opvanglocatie waar zij eerder verbleven. De locaties worden afgerekend op basis van werkelijke kosten.

Leegstand

In de oorspronkelijke beschikking zijn middelen beschikbaar gesteld ter financiering van opvangcapaciteit die het COA wel in beheer heeft maar waarvan geen gebruik gemaakt wordt als gevolg van een lagere bezetting. In de twee aanvullende beschikkingen is de vergoeding voor leegstand verlaagd, omdat door de hogere bezetting dan verwacht er minder sprake is geweest van leegstand.

Jeugdzorg

Met ingang van 1 januari 2015 verzorgt het COA op alle COA-locaties de jeugdhulp conform de Jeugdwet. In 2018 is hiervoor een bedrag van € 3,0 miljoen aan het COA beschikbaar gesteld. Vanaf 2019 wordt deze zorg gefinancierd via de gemeenten.

Gesloten gezinsvoorziening Zeist

Het COA is door de het ministerie verzocht om met de DJI samen te werken in de gesloten gezinsvoorziening te Zeist. Vanaf 1 oktober 2014 stelt het COA hiervoor medewerkers beschikbaar.

Ziektekosten nareizigers

Om verzekeringstechnische redenen moeten nareizigers, die na enkele dagen verblijf in de COL rechtstreeks naar de referent gaan, worden geadmistreerd in de COA-administratie. Totdat deze vreemdelingen de vergunningshouderpas krijgen betaalt het COA de verzekeringspremie. In 2018 bedroeg het aantal gemiddeld 219 en de kosten € 0,9 miljoen.

Toeslagenpunt

Het toeslagenpunt draagt er zorg voor dat de uitplaatsing van vergunninghouders naar gemeenten sneller kan verlopen doordat vergunninghouders eerder kunnen beschikken over huur- en andere toeslagen. Voor de inzet van personeel is een vaste bijdrage voor 2018 afgesproken.

Correctie programmakosten

Op basis van de af te rekenen aantallen is de bijdrage voor de programmakosten € 7,5 mln. De werkelijke kosten zijn lager. Per saldo resteert nog een teruggave van € 3,4 miljoen

Correctie ziektekosten

In de gehanteerde en afgesproken kostprijzen van de producten is een bedrag opgenomen voor medische kosten. Indien het gerealiseerde aantal van het product lager ligt dan het bestelde aantal van het product, dan worden de medische kosten niet vergoed. In de aanvullende beschikkingen 2018 is daar al deels rekening mee gehouden. Per saldo resteert nog een teruggave van € 0,8 miljoen.

Landelijke uitrol BRP-straat

In 2015 en 2016 zijn bedragen beschikbaar gesteld voor de landelijke uitrol BRP straat.

Bijlage 2 Bezettings- en capaciteitsgegevens

De bezetting in de centrale opvang van het COA is weergegeven in onderstaande tabel. De gemiddelde bezetting is gedaald van 23.218 in 2017 naar 21.170 in 2018.

Bezettingsgegevens: in- en uitstroom		2018	2017	2016
Bezetting centrale opvang (totaal) 1)	1 jan	21.044	27.008	47.441
	gemiddeld	21.170	23.218	37.282
	31 dec	22.459	21.044	27.008
Bezetting proces Toelating	1 jan	1.808	1.574	21.036
	gemiddeld	3.307	1.723	8.290
	31 dec	5.929	1.808	1.574
Bezetting proces Opvang	1 jan	16.725	22.342	22.364
	gemiddeld	15.499	18.789	25.721
	31 dec	14.394	16.725	22.342
Bezetting proces Terugkeer	1 jan	1.977	2.070	2.035
	gemiddeld	1.753	1.931	2.138
	31 dec	1.446	1.977	2.070
Bezetting proces Amv 1)	1 jan	534	1.022	2.006
	gemiddeld	611	775	1.133
	31 dec	690	534	1.022
Instroom centrale opvang		36.598	39.189	35.923
- Uitgeplaatst naar gemeenten		18.348	30.731	36.580
- Vertrek uit centrale opvang		16.722	15.350	19.020
Uitstroom centrale opvang:		35.070	46.081	55.600
Gemiddelde verblijfsduur centrale opvang (mnd.)		13	13	10
Overige bezettingsgegevens:				
- COL (incl. ongeregistreerden)	gemiddeld	655	519	541
- POL	gemiddeld	2.652	1.204	7.749
- Gezinslocatie	gemiddeld	1.551	1.702	1.775
- Vrijheidsbeperkende locatie	gemiddeld	128	229	363
- RGO1/RGO2 (incl. Pol amv) incl. bo 2)	gemiddeld	611	992	992
- AMV-campus	gemiddeld	0	0	141
- RVB	gemiddeld	58	58	62
- Hervestigde vluchtelingen	totaal	523	144	241
- Hervestiging vanuit Turkije	totaal	708	2.123	459
- Relocanten Griekenland / Italie / Malta	totaal	156	1.423	1.216
Statushouders (centraal & decentraal)	1 jan		15.941	34.914
	gemiddeld		12.621	25.381
	31 dec		8.978	15.941

Capaciteit

De volgende tabel toont de capaciteitsgegevens over de jaren 2016 tot en met 2018. In de tabel is te zien dat de capaciteit op alle onderdelen gedaald is het afgelopen jaar.

Capaciteitsgegevens		2018	2017	2016
Totale capaciteit centrale opvang 1)	1 jan	34.693	55.500	53.881
	gemiddeld	31.591	47.224	55.715
	31 dec	31.228	34.693	55.500
Capaciteit proces Toelating	1 jan	4.043	10.733	23.644
	gemiddeld	5.572	7.041	16.135
	31 dec	9.201	4.043	10.733
Capaciteit proces Opvang	1 jan	26.687	39.656	25.336
	gemiddeld	22.092	35.413	34.679
	31 dec	18.542	26.687	39.656
Capaciteit proces Terugkeer	1 jan	2.603	3.106	2.374
	gemiddeld	2.745	3.032	2.685
	31 dec	2.370	2.603	3.106
Capaciteit proces Amv 1)	1 jan	1.360	2.005	2.527
	gemiddeld	1.182	1.738	2.216
	31 dec	1.115	1.360	2.005
Overige capaciteitsgegevens:				
- COL	gemiddeld	1.520	2.098	1.636
- POL	gemiddeld	3.972	4.943	14.499
- Gezinslocatie	gemiddeld	2.262	2.466	2.135
- Vrijheidsbeperkende locatie	gemiddeld	483	566	550
- RGO1/RGO2 (incl. Pol amv) incl. bo 2)	gemiddeld	1.182	1.738	1.967
- AMV-campus	gemiddeld	-	-	249

Onderstaande tabel toont de opvangcapaciteit ultimo 2018 en de ontwikkeling van het aantal opvanglocaties per modaliteit per jaar van eind 2015 tot en met eind 2018.

Aantal modaliteiten	Opvangcapaciteit		Aantal opvanglocaties per 31/12*				
			2018	2018	2017	2016	2015
AZC		18.300		52	54	92	81
COL		1.478		4	3	3	3
POL		7.723		26	9	27	62
GLO		1.897		6	7	7	8
POL-AMV		687		16	9	13	25
AMV-campus / BO		60		5	6	5	10
KCO		-		-	-	1	1
AMG/ ZZA /LRV/GZZA		242		nvt	nvt	nvt	nvt
RG01/RGO2 1)		368		17	18	20	-
Vrijheidsbeperkende locaties		473		2	3	5	1
Totaal aantal locaties		31.228		128	109	173	191
(*) Een locatie heeft meerdere opvangmodaliteiten; fysiek op 31 december 85 operationele locaties.							
1) Regionale Opvang 1 (RGO1) is op een AZC, RGO2 is een aparte locatie.							

Bijlage 3 Financiële meerjarenoverzichten 2014 – 2018

Meerjarige balans per 31 december (bedragen in € 1.000)	2018	2017	2016	2015	2014
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1.822	2.248	13.556	13.253	10.526
Materiële vaste activa					
Grond en terreinen	27.210	27.210	24.987	23.001	19.330
Bedrijfsgebouwen	294.797	309.824	303.644	149.496	130.036
Andere vaste bedrijfsmiddelen	15.485	22.706	116.743	69.935	24.237
Vaste activa in uitvoering	15.849	28.912	24.952	83.736	38.980
	353.341	388.652	470.326	326.168	212.583
Vlottende activa					
Vorderingen					
Ministerie van Justitie en Veiligheid	-	-	-	58.179	-
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	-	-	-	2.572	1.397
Overige vorderingen	2.598	1.020	224	137	1.305
Overlopende activa	21.082	24.405	30.665	31.182	20.321
	23.680	25.425	30.889	92.070	23.023
Liquide middelen	114.821	148.537	69.903	521	12.846
Totaal activa	493.664	564.862	584.674	432.012	258.978
Passiva					
Egalisatiereserve	37.545	39.592	7.861	25.033	18.173
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten	372	429	6.319	8.192	7.316
Bestemmingsreserve beleidsintensivering	-	-	-	-	1.884
Bestemmingsreserve overhead	-	-	-	-	3.900
Overige bestemmingsreserves	30.974	22.800	41.408	40.042	22.123
Eigen vermogen	68.891	62.821	55.588	73.267	53.396
Onderhoud	-	-	-	801	15.661
Wachtgeld en reorganisatievoorziening	5.231	8.535	7.462	11.843	18.338
Krimpvoorziening	16.415	42.781	-	0	300
Verlieslatende contracten	-	-	4.262	16.374	8.938
Overige voorzieningen	42.566	43.280	8.850	1.009	1.633
Voorzieningen	64.212	94.596	20.574	30.027	44.870
Ministerie van Financiën	212.320	238.240	264.160		
Langlopende schulden	212.320	238.240	264.160		
Ministerie van Justitie en Veiligheid	44.721	22.552	22.634	-	2.727
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	493	1.506	5.285	-	-
Ministerie van Financiën	25.920	25.920	25.920	50.406	-
Belastingen en sociale premies	7.655	11.670	9.740	5.728	4.244
Crediteuren	4.238	2.256	3.297	10.971	3.820
Overige schulden en overlopende passiva	65.214	105.301	177.476	261.613	149.921
Kortlopende schulden	148.241	169.205	244.352	328.718	160.712
Totaal passiva	493.664	564.862	584.674	432.012	258.978

Rekening van baten en lasten (bedragen in € 1.000)	2018	2017	2016	2015	2014
Baten opdrachtgever (excl. krimp)	603.478	753.611	1.030.841	787.704	489.079
Overige baten	24.929	24.399	27.916	16.045	10.330
Totaal baten	628.407	778.010	1.058.757	803.749	499.409
Personeel	201.863	233.302	332.102	201.612	118.535
Materieel	211.643	235.051	435.868	333.455	187.563
Afschrijvingen	52.048	85.433	65.587	35.503	19.089
Ziektekosten en MOA	104.198	126.842	133.228	142.897	102.901
Programmakosten	7.549	68.094	108.798	69.551	47.949
Financieringslasten/(-baten)	1.118	1.171	894	-1	-33
Totaal lasten	578.419	749.893	1.076.477	783.017	476.004
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	49.988	28.117	-17.720	20.732	23.405
Resultaat krimp	-11.252	-1.034	41	2.735	820
Bijzonder resultaat	-11.252	-1.034	41	2.735	820
Resultaat voor resultaatsbestemming	38.736	27.083	-17.679	23.467	24.225

Bijlage 4 Specificatie Europese subsidies

De inkomsten voor Europese subsidieprojecten worden op basis van het matchingprincipe als opbrengst verantwoord in de periode waarin de kosten gemaakt worden.

In de volgende tabel wordt per project inzichtelijk wat het bedrag is van de oorspronkelijk toegekende subsidie, de definitief toegekende subsidie, de ontvangen voorschotten en de in de exploitatie verantwoorde baten.

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de toegekende, lopende, afgerekende en verstrekte voorschotten op projecten met Europese subsidie.

Europese subsidies (bedragen in € 1.000)		van	t/m	Oorspronkelijk toegekend	Definitief toegekend	Verstrekt voorschot (op balans)	Verantwoord baten 2018
Projecten:							
1	Opvang in Beweging						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/511471	1-jan-16	1-jul-18	1.487		744	1.190
2	Samenwerken in de Toekomst						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/511476	22-nov-15	22-nov-18	2.116		1.058	1.526
3	Verbeteren leef- en spelomgeving						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/512937	22-nov-15	22-nov-18	1.735		868	1.388
4	Opleidingsplan COA en vreemdelingenketen						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/513476	22-nov-15	22-nov-18	1.865		932	1.379
5	Project VOORwerk						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/537748	19-nov-17	18-nov-20	1.101		551	60
6	Veiligheid en Weerbaarheid						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/537679	1-nov-17	31-okt-20	1.203		601	111
7	Opleidingsplan methodisch werken en begeleiden						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/537748	19-nov-17	30-jun-19	978		489	201
8	Flexibele maatschappelijk verankerde opvang						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/57659	19-nov-17	18-dec-20	2.094		1.047	96
9	Participatie van Eritreërs						
	Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/537737	1-nov-17	31-dec-19	718		359	112
Totaal generaal projecten				13.297	-	6.649	6.063

Bijlage 5 Overzicht afrekening projecten ministerie SZW

Afrekeningen SZW:			
Maatschappelijke begeleiding:			
	aantal	tarief	totaal
Statusverleningen 2013	356	2.000,00	712.000,00
Statusverleningen 2014 en 2015	1.065	1.000,00	1.065.000,00
Uitstroom vergunninghouders 2016 en 2017	28.051	2.370,00	66.480.870,00
Administratiekosten			283.414,00
			68.541.284,00
ontvangen voorschot			68.800.000,00
terug te betalen			-258.716,00
(vaststelling is 12 december 2018 plaats gevonden)			
Inburgering:	aantal	tarief	totaal
Aantal deelnemers (voor het eerst gestart)	4.647	2.316,00	10.762.452,00
Vaste kosten			335.000,00
			11.097.452,00
ontvangen voorschot			11.384.800,00
terug te betalen			-287.348,00
Taalles in de Pol	aantal	tarief	totaal
Vaste kosten t/m april 2018			132.659,00
Lesmateriaal t/m april 2018	213	84,50	17.998,50
Vaste kosten mei t/m december 2018			264.141,00
Lesmateriaal mei t/m december 2018	411	57,38	23.583,18
			438.381,68
ontvangen voorschot			382.122,00
nog te ontvangen			56.259,68
Matching & Screening	aantal	tarief	totaal
Implementatie			90.591,00
Screening t/m december 2017	2.467	82,82	204.316,94
Participatie asielzoekers december 2017	617	167,94	103.618,98
Participatie vergunninghouders december 2017	6.596	167,94	1.107.732,24
Screening t/m april 2018	740	147,76	109.342,40
Participatie vergunninghouders januari t/m april 2018	2.221	184,17	409.041,57
Participatie asielzoeker t/m april 2018	1.049	184,17	193.194,33
Screening mei t/m december 2018	1.813	179,87	326.104,31
Participatie klantprofielen mei t/m december 2018	4.978	111,38	554.449,64
Participatie casemanagers mei-december 2018			786.422,00
Beleidsadvies 2018 + accountantskosten			300.307,00
			4.185.120,41
ontvangen voorschot			4.188.622,00
Terug te betalen			-3.501,59

Bijlage 6 Principes Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners

#	Principe	Invulling en operationalisering COA
2.1	Er wordt op basis van het Handvest Publiek Verantwoorden een dialoog met de belanghebbenden van de publiek dienstverlener gevoerd. Een dialoog gebaseerd op wederzijds begrip van elkaars belang. Het bestuur maakt actief gebruik van de dialoog met belanghebbenden om het functioneren en de samenwerking van de publieke dienstverlener in de maatschappelijke, institutionele en professionele omgeving te blijven verbeteren. Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid zeker te stellen dat de dialoog met alle betrokken belanghebbenden plaatsvindt en wederzijds tevreden stelt. Onderdeel daarvan is dat kaders van de dialoog bij alle deelnemers bekend zijn. Om mogelijkheden en wederzijdse verwachtingen van de dialoog te verhelderen.	Met verschillende stakeholders zijn periodiek overleggen en bijeenkomsten: <ul style="list-style-type: none"> - VNG - Vluchtelingenwerk Nederland - Rode Kruis Nederland - COC Nederland - Defence for children - Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) - Burgemeesters - Burgers/omwonenden van locaties
3.1	Elke publieke dienstverlener wordt bestuurd door een goed bestuur, dat collectief verantwoordelijk is voor het succes op de lange termijn van de organisatie.	Conform de Wet COA heeft het COA een bestuur bestaande uit drie leden, onder wie de voorzitter. Het bestuur besluit bij meerderheid van stemmen. Bij het staken van stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
3.2	De voorzitter van het bestuur is verantwoordelijk voor de leiding van het bestuur en zorgt voor het gepast en effectief functioneren van het gehele bestuur.	Dit is geregeld in artikel 3 van het reglement van het bestuur.
3.3	Het bestuur is in staat zijn verplichtingen en verantwoordelijkheden goed uit te voeren. Daarbij is een goede balans binnen het bestuur van kennis van de organisatie en omgeving, ervaring en onafhankelijkheid van belang om verplichtingen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de publieke taak gepast en effectief uit te voeren.	Gerard Bakker was tot de zomer voorzitter van het bestuur. De twee leden van het bestuur hebben de verantwoordelijkheden verdeeld, waarbij Janet Helder portefeuillehouder Uitvoering is en Peter Siebers portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Na het vertrek van Gerard Bakker heeft Janet Helder de rol van waarnemend bestuursvoorzitter bekleed. Twee interim directeuren hebben het bestuur in deze periode ondersteund. Verwezen wordt naar het organogram in paragraaf 1.3
3.4	Er is een formele, grondige en transparante procedure voor de benoeming van nieuwe leden van het bestuur.	De werkgeversrol van het bestuur is belegd bij de ambtelijk toezichthouder (SG JenV). Voor de benoeming van nieuwe leden wordt de werkwijze Bureau ABD voor benoeming van leden raad van bestuur van zelfstandige bestuursorganen gevolgd.
3.5	Alle leden van het bestuur kunnen na één termijn worden herbenoemd na een positieve beoordeling van het functioneren in de achterliggende periode. Dit op basis van een formele evaluatie van de prestaties, de herbenoeming wordt gerechtvaardigd door de bewezen prestaties en de betrokkenheid van het betreffende bestuurslid.	Conform de Wet COA worden leden van het bestuur benoemd voor vier jaren. De aftredende leden kunnen ten hoogste tweemaal worden herbenoemd. De ambtelijke toezichthouder voert het functioneringsgesprek met de voorzitter en de leden van het bestuur.

3.6	Alle leden van het bestuur dienen vanaf indiensttreding en gedurende hun dienstverband verzekerd te zijn van voldoende opleiding en het regelmatig bijwerken van de noodzakelijke kennis en kunde.	Dit is onderdeel van het functioneringsgesprek met de ambtelijke toezichthouder.
3.7	Het bestuur verkrijgt tijdig juiste informatie die het bestuur nodig acht voor het uitoefenen van haar functie (het besturen van de organisatie) in een vorm en van een voldoende kwaliteit om in staat te zijn verantwoordelijkheden te vervullen.	Conform de P&C-cyclus wordt maandelijks gerapporteerd over een set van KPI's en ieder tertaal wordt verantwoording afgelegd door de verschillende units over strategische, operationele en financiële zaken. Daarnaast worden tijdens de wekelijkse bestuursvergadering actuele onderwerpen behandeld.
3.8	Een bestuurder vervult geen nevenfuncties die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van zijn functie als bestuurder van de publieke dienstverlener. Alle nevenfuncties van een bestuurder, anders dan uit hoofde van zijn functie als bestuurder van de organisatie, worden door de bestuurder openbaar gemaakt.	De nevenfuncties van de bestuurders zijn opgenomen in paragraaf 1.8 van het jaarverslag.
3.9	Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en leden van het bestuur wordt vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van het bestuur spelen, die van materiële betekenis zijn voor de organisatie en/of voor de betreffende leden.	Conform het reglement van het bestuur meldt een lid van het bestuur een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van materiële betekenis is voor het COA en/of voor zichzelf terstond aan de voorzitter van het bestuur en aan de overige leden van het bestuur en verschaft daarover gevraagd en ongevraagd alle relevante informatie. Het bestuur meldt dit vervolgens aan de minister en treedt in overleg met de minister.
3.10	Het is voor de vervulling van een geloofwaardige rol als bestuurder van een publiek dienstverlener van groot belang dat er inzicht bestaat over een aantal zaken rond de benoeming, dienstbetrekking en andere daarmee samenhangende zaken zoals genoemd in de Handreikingen onder §3.7.	Verwezen wordt naar de financiële verantwoording, waarin hierover opgave wordt gedaan.
3.11	Het bestuur is verantwoordelijk en draagt er zorg voor dat werknemers zonder rechtspositionele gevolgen de mogelijkheid hebben te goeder trouw te rapporteren over vermeende onregelmatigheden binnen de publieke dienstverlener aan het bestuur of aan een door hem daartoe aangewezen vertrouwensfunctionaris. Vermeende onregelmatigheden die het functioneren van bestuurders betreffen worden gerapporteerd aan de voorzitter van de tegenkracht indien dit binnen de toegekende kaders van de tegenkracht valt en anders aan de vertrouwensfunctionaris. De klokkenluidersregeling wordt in ieder geval op de website van de publieke dienstverlener geplaatst.	De klokkenluidersregeling 'Klachten en Meldingen' staat op de website en op het intranet van het COA. In het toezichtarrangement is geregeld dat bij vermeende onregelmatigheden die bestuurders betreffen gerapporteerd kan worden aan de toezichthouder. Daarnaast heeft het COA een team van interne vertrouwenspersonen, waar werknemers terecht kunnen met vragen over onder andere integriteit en ongewenst gedag.
3.12	Het bestuur is verantwoordelijk en draagt er zorg voor dat de publieke dienstverlener één of meerdere klachtenregeling(en) heeft. De klachtenregeling is toegankelijk voor iedereen en wordt in ieder geval op de website van de publieke dienstverlener geplaatst.	Het COA heeft een klachtenreglement dat staat op de website en het intranet van het COA. De klachtenregeling voor bewoners en derden is opgenomen op de website van het COA.

4.1	Het bestuur draagt zorg voor een van het bestuur onafhankelijk werkende tegenkracht. Als onderdeel van haar rol in het toezicht op het handelen van het bestuur en/of haar rol in checks and balances bij het handelen van het bestuur denkt en helpt de tegenkracht binnen de kaders van de aan haar toegekende rol constructief mee bij het tot stand komen van de strategie van de organisatie.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door het ministerie van JenV en de adviserende rol van de adviesraad COA is beschreven.
4.2	De tegenkracht moet een goede balans kennen van kennis, ervaring, onafhankelijkheid en kennis van de publieke dienstverlener en zijn context. Dit stelt hem in staat de aan hem toegekende verplichtingen en verantwoordelijkheden effectief uit te voeren.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door het ministerie van JenV en de adviserende rol van de adviesraad COA is beschreven.
4.3	Alle leden van de tegenkracht krijgen bij hun indiensttreding voldoende opleiding en werken regelmatig hun kennis en kunde bij.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door het ministerie van JenV en de adviserende rol van de adviesraad COA is beschreven.
4.4	De tegenkracht voert jaarlijks een formele en grondige evaluatie van het eigen functioneren uit en dat van de individuele leden.	In de spelregels voor het functioneren adviesraad COA is beschreven dat de adviesraad tenminste één keer per jaar op haar werking wordt geëvalueerd.
4.5	Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en leden van de tegenkracht wordt vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van de tegenkracht spelen, die van betekenis zijn voor de publieke dienstverlener en/of voor de betreffende leden.	In de spelregels voor het functioneren adviesraad COA is opgenomen dat de adviezen van de adviesraad geen bindend karakter hebben en dat van een door de adviesraad uitgebracht advies door het bestuur kan worden afgeweken.
5.1	Het bestuur is verantwoordelijk voor het bepalen van de aard en omvang van de belangrijke risico's die men wil nemen om de strategische, publieke en maatschappelijke doelen te bereiken. Het bestuur moet een systeem van risicomanagement en interne beheersing onderhouden. Het bestuur bespreekt de risico's en de beheersing ervan in ieder geval met de tegenkracht. Het bestuur spreekt zich uit over de toekomstverwachtingen van de organisatie.	Hiervoor wordt verwezen naar het verslag van de bedrijfsvoering in het jaarverslag.
5.2	Het bestuur stelt een begroting ten behoeve van het daaropvolgende jaar op.	Jaarlijks wordt conform de Bekostigingsafspraken een begroting opgesteld ter goedkeuring en vaststelling door het ministerie van JenV. Daarnaast wordt een interne begroting opgesteld die geldt als financieel kader voor de units.

5.3	Het bestuur is verantwoordelijk voor een aparte en onafhankelijke positionering van de controllingfunctie in de bedrijfsvoering van de publieke dienstverlener. De controllingfunctie wordt op tijd door het bestuur betrokken bij strategie- en uitvoeringsbesluiten.	Team Financiën onder leiding van een strategisch adviseur is onderdeel van unit Staf en rapporteert rechtstreeks aan de leden van het bestuur.
5.4	De interne auditfunctie, die een belangrijke rol kan spelen in het beoordelen en toetsen van interne risicobeheersings- en controlesystemen, functioneert onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.	Team Audit onder leiding van een strategisch adviseur is onderdeel van unit Staf en rapporteert rechtstreeks aan het bestuur.
6.1	Het bestuur geeft een getrouwe, evenwichtige en begrijpelijke waardering van de toestand en de vooruitzichten van de publieke dienstverlener. De tegenkracht ziet erop toe dat het bestuur deze verantwoordelijkheid vervult.	Verwezen wordt naar het jaarverslag in deze financiële verantwoording.
6.2	De tegenkracht is de opdrachtgever van de externe accountant.	Conform de Kaderwet ZBO is het bestuur de opdrachtgever van de externe accountant.
6.3	De externe accountant is in ieder geval aanwezig bij de vergadering van de tegenkracht waarin over de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening wordt besloten. De externe accountant rapporteert zijn bevindingen betreffende het onderzoek van de jaarrekening gelijkelijk aan het bestuur en indien passend in het kader van de aan de tegenkracht toegekende verantwoordelijkheden, aan de tegenkracht.	De externe accountant is aanwezig in de bestuursvergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld.

Bijlage 7 Strategische risico's en interne beheersing

Strategische risico's

Het COA onderkent een aantal strategische risico's, welke naar de aard horen bij het werk van het COA en de context waarin zij werkt. Een zestal strategische risico's zijn benoemd, te weten:

- Schaalbaarheid van de organisatie;
- Sociale veiligheid en leefbaarheid;
- Kwaliteit en beveiliging van informatie;
- Draagvlak;
- Effectieve en efficiënte bedrijfsvoering;
- Professionaliteit van medewerkers en organisatie.

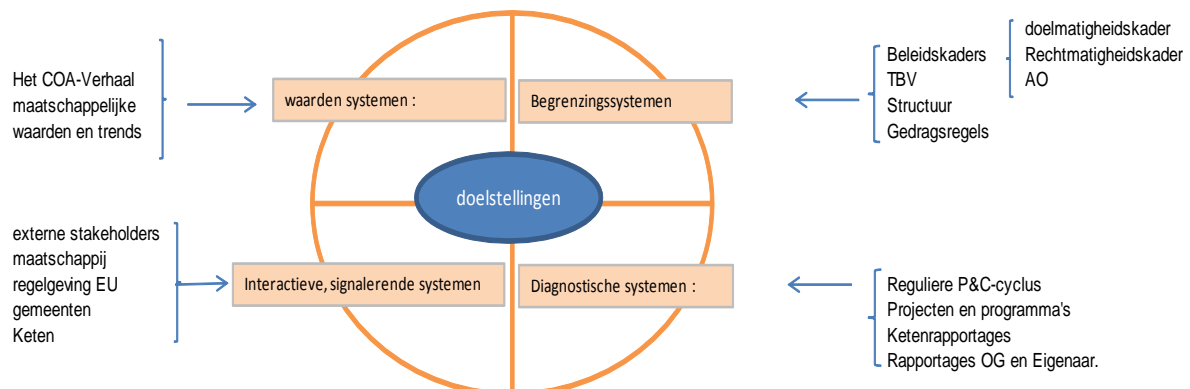
De voorgaande strategische risico's kunnen in meer of mindere mate worden gemitigeerd en beheerst met maatregelen. Het COA actualiseert de risicoanalyse en de beheersingsmaatregelen periodiek. De reguliere taken van interne beheersing zijn in de staande organisatie belegd en over de uitvoering daarvan wordt middels periodieke rapportages en/of verbijzonderde audits gerapporteerd.

- *Het COA is een schaalbare organisatie:*
Om voor elke bewoner een plek te realiseren én doelmatig met de middelen om te gaan dient het COA tijdig en adequaat in te spelen op fluctuaties in de in- en uitstroom van asielzoekers. Op die manier kan het personeelsbestand en de vastgoedportefeuille aansluiten bij de capaciteitsbehoefte en de gewenste kwaliteit. Het COA heeft slechts in beperkte mate invloed op deze fluctuaties, maar probeert hier wel op een gestructureerde wijze op in te spelen. Goede samenwerking met partners is cruciaal. Het COA heeft JenV en het kabinet (commissie Flexibilisering opvang) geadviseerd om een bepaalde omvang van reservecapaciteit aan te houden en om de infrastructuur van landelijk en regionaal overleg met gemeenten (regietafels) in stand te houden. Met deze maatregelen is het risico dat tijdige op- en afschaling bij hoge instroom of bij krimp niet kan worden gerealiseerd binnen bepaalde bandbreedtes gemitigeerd.
- *Het COA draagt zorg voor (sociale) veiligheid en leefbaarheid in de opvang:*
Het COA wil een veilige en leefbare woonomgeving aan al zijn bewoners bieden. Het risico bestaat dat als gevolg van een toenemende instroom van asielzoekers met specifieke problematiek de grenzen aan de opvang wat betreft leefbaarheid en veiligheid van (mede)bewoners, medewerkers en omgeving van locaties worden bereikt. Dit zal leiden tot incidenten op locaties en mogelijk verlies van draagvlak vanuit de bijbehorende negatieve effecten op het imago van het COA. Om dit risico te beheersen investeert het COA veel in vakmanschap van het personeel, in ondersteunende methodieken en specifiek aanbod in samenwerking met partners. Waar nodig worden (tijdelijk) maatregelen genomen in overleg met ketenpartners, gemeente en politie.
- *Het COA beslist op basis van data van hoge kwaliteit en deze data is veilig:*
Informatiebeveiliging is belangrijk in het werk van het COA. Op het gebied van ICT zijn belangrijke maatregelen getroffen om de continuïteit van de dienstverlening te borgen. De informatiebeveiliging is in de basis op orde. Wanneer ondanks de genomen maatregelen incidenten optreden op het gebied van informatiebeveiliging heeft dit (financiële) consequenties vanwege mogelijke claims (Wbp) en het imago van het COA als overheidsorganisatie.

- *Het COA en draagvlak:*
Om als COA te worden gezien als betrouwbare partner en werkgever is een positieve reputatie en imago van belang. Het COA heeft medewerking van de opdrachtgever, lokale overheden (gemeenten, provincies), landelijke politiek, overige betrokken instanties en maatschappij nodig om haar doelen te realiseren. Het risico bestaat dat het COA mogelijk niet voldoende in staat is om aan de verwachtingen te voldoen van deze stakeholders, wat impact heeft op het draagvlak. Bij gebrek aan draagvlak is het vinden nieuwe locaties veel lastiger. Wat kan leiden tot een gebrek aan capaciteit. Het draait immers om de samenwerking met (lokale) partners. Beheersmaatregel ligt op het gebied van landelijke en lokaal stakeholder-management en een passende landelijke communicatiestrategie.
- *Het COA heeft een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering:*
Het COA dient als publiekrechtelijke organisatie te voldoen aan vereisten als efficiency, doelmatigheid en rechtmatigheid. Het risico bestaat dat het COA zich richting opdrachtgever en eigenaar niet kan verantwoorden over het naleven van de vigerende externe wet- en regelgeving en/of het leveren van een product met de gewenste kwaliteit. Het COA heeft een aantal maatregelen genomen om dit risico te verkleinen. Belangrijkste zijn een duidelijke externe afspraak (productenklapper, bekostigingssystematiek), een consistente doorvertaling van wetten en externe afspraken naar interne afspraken en het periodiek auditen van de werking.
- *Het COA is een professionele organisatie met professionele werknemers:*
Voor de uitvoering en het realiseren van de doelen dient het COA te beschikken over voldoende en gekwalificeerde medewerkers. Het risico bestaat dat medewerkers zich onvoldoende ontwikkelen in relatie tot de veranderde eisen die aan hen worden gesteld. Het COA investeert veel in personeelsbeleid dat die professionele houding en vakmanschap ondersteunt, bijvoorbeeld in opleidingen, loopbaanpaden en vitaliteitsbeleid.

Control framework

In het kader van het bewaken van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de bedrijfsvoering en het mitigeren van bovenstaande risico's wil het COA nadrukkelijker gebruik maken van een hierop toegesneden controlframework. In 2015 is de eerste aanzet gegeven tot een nieuw besturingsmodel en control framework van het COA. In 2016 zijn op basis van de centrale doelstellingen uit de doelenboom de strategische risico's opnieuw beschreven en gekoppeld aan de doelstellingen, zoals bovenstaand. De doelstellingen en bijbehorende KPI's spelen ook een belangrijke rol in de sturing en verantwoording.

Planning & Control-cyclus

De interne beheersing moet ertoe bijdragen dat het COA de doelstellingen die door middel van de besturing zijn vastgelegd ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Dit is grotendeels geborgd via een reguliere P&C-cyclus. Als onderdeel van de P&C-cyclus hebben unitmanagers een begroting en jaarplan opgesteld. De doelen en de bijbehorende afspraken zijn vastgelegd in managementcontracten (per unit), die door het bestuur zijn vastgesteld. Per tertaal heeft de unitmanager schriftelijk verantwoording aan het bestuur afgelegd en toelichting gegeven over de voortgang.

Per tertaal vond de externe verantwoording plaats richting de opdrachtgever en eigenaar van het ministerie van JenV.

Sturing op strategische doelen

- de eenduidige doelenboom is de basis voor alle activiteiten, KPI's, projecten en programma's. Zo fungeert de doelenboom als uniform afwegingskader waartegen die activiteit kan worden afgezet: aan welk doel/resultaat draagt dit bij en in geval van de noodzaak tot prioritering: welke activiteit krijgt dan voorrang.
- in de doelen en de KPI's is een onderscheid in organisatie laag. Elk hiërarchisch niveau heeft zijn eigen set aan aggregerbare KPI's. Dit maakt het mogelijk dat elke hiërarchische laag zich kan richten op de resultaten en informatie die voor die laag van belang zijn.

